

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-szorosos petit sor egyezér 20 fill.
minden következőnél 15 filler

Nyitólár sora 40 filler

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 394.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELKELŐ SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A hajléktalanok.
- Technikai obstrukció.
- Andrássy nyilatkozatai.
- László Imre meghalt.
- Híres emberek végrendeletei.
- Tarkaságok.
- A megtagadott aláírás.
- Szélhámos cigányasszony.
- A nap furcsaságai.
- A házasság értéke.
- Tárca: Rochette.

A hajléktalanok.

Arad, március 27.

Amikor a koalícióval szemben ellenzéki párt szervezkedik: a balpárt, akkor föltétlenül jogosult a kormány táborából az a kérdés, hogy vajjon mi is az új ellenzéki tömörülés programja. Annyi bizonyos, hogy Lengyel Zoltán Debrecenben, ahol a balpárt programjának kihirdetését tervezték, nem mondott semmi olyant, ami egy új politikai pártalakulás irányelve lehetne. Megengedjük, sőt állítjuk is, hogy az új ellenzéki párt, amely a függetlenségi párt régi elvi programját hangoztatja, hitebb, sőt egyedül hű azokhoz a hagyományokhoz, amelyek a magyar függetlenségi politikához fűződtek, állítjuk, hogy a balpártnak nagy és jelentős föladatai vannak azon a területen, ahol a koalíció árulásait és saját programjával szemben való cselekedeteit és törekvéseit kimutatta, de mindez a lángoló hazafiság és rajongó honszeretet még nem mutatja meg az utat, hogy miként lehetne

a kormányképes ellenzékét megteremtteni. A balpártra szükség van, mert Ausztriával szemben kell egy párt, amely a nemzet eszményi politikáját hirdesse és mindenben a tökéletes függetlenség elveit hangoztassa, de kell egy másik párt, amely a mai agrárfeudális kormányzással szemben itthon benn az országban belpolitikai kérdésekben védelmezze és segítse a dolgozó polgárság érdekeit.

Magyarországon mindenkinek van pártja, csak éppen a dolgozó, a munkás polgárság lett hazátlan a politika országában. Mialatt mindenütt Európában már a polgári rend viaskodik a munkások pártjaival, addig nálunk a feudálisok és a munkások folytatnak harcot és ebben a küzdelemben egymás helyett mindegyik a polgárságot gyomrozza, sőt ha éppen úgy tetszik, pofozza, rugdossa és verdesi. A feudális politikai pártok természetesen igyekeznek a polgárság törekvéseinek érvényesülését meggátolni, a munkásság pedig, amely még erőltén a feudálizmussal való harchoz, elég erős arra, hogy a polgárság erejét a vele való viaskodásokkal lekösse. Humor ide, vicc oda: nálunk a politikának manapság az a főeredménye, hogy sztrájkolván a nagy gazda aratói, utóljára learatják a búzát, megelégszik a gazda és a munkás, de a szegény kisboltos, kiskereskedő és tisztviselő olyan drágán kapja a kenyeret, hogy éppen csak éhenhalnia nem nehéz; negyvennyolc ide, hatvanhét oda: nálunk a horvát kérdés azt eredményezi, hogy a vasutasok kevesebb lakbért kapnak, a munkásbalesetbiz-

tosítás, hogy az orvos nem tud megélni, a végrehajtási törvény, hogy a kereskedők tönkremennek. Tessék siránkozni, méltóztassék jajveszékolni és fölebbezéseket írni az adófölszólamlási bizottsághoz, de mind hiába: Magyarországon a polgári középosztály tönkremegy, ha mihamar nem segít magán.

A polgári társadalomnak a magyar országgyűlésben nincsen képviselője és az ember szeretne belenevetni a mondat közepébe, amikor leírja, hogy a politikai élet területén nem számít az a társadalmi réteg, amelynek a legtöbb szavazója van s hogy mindenkinek érdekeit képviselik a magyar érdekvizontbiztosító intézetben: a képviselőházban, csak éppen a nemzetföntartó polgári elemét nem. Az ember nevetni szeretne ezen; ez a kacagógörcs, amely elfog mindenkit, amikor szemtelenül fájdalmas dolgot hall, amelynek azonban csak az emberek balgasága az előidézője. Politikai tragikomikum a magyar polgárságnak közéleti hajléktalansága; olyan ez, mint amikor a többszörös háziur ingyen lakásul átengedi összes lakásait, sőt az udvari szobákba házmestereket rak bele, aztán maga elmegy a hajléktalanok menhelyére, jajgat, hogy nem fizetnek házbért és várja, hogy mikor hal éhen. A magyar polgári társadalom is így várja, hogy a politikai hajlékaiból kidobva magát, mikor nem kap ebédet a hajléktalanok menhelyén: a polgári megélhetés szomorú konyháján sem.

Bármilyen szép eszmék is legyenek azok, amelyekkel az újabb országos párt-

Rochette.

*

A pénz, az istenadta pénz, amelyből lehet sok, de sohasem elég és mindég kevés, — a drága jó készpénz ez idén főitőbb nagy bajokat okozott. Laikus emberem — és a többség bizony laikus a pénzügyekben, hiszen kinek van alkalmja igazni, megieví és nem „átmeneti” pénzzel bántani? — a laikusok csak azt látják, hogy az idén nemcsak szociológiai, de pénzügyi okai is vannak, voltak és lesznek az általános nincsetlenségnek.

Eddig az ember úgy volt, hogy azért nyomorgott, mert rosszul fizetik, mert nem bírják jobban fizetni. Ennek oka a munkaadó állam vagy magáncég szegénysége, esetleges szűkkeblűsége volt. Eddig. De most nem kell a vagyonos osztályt szidni. Mert látjuk, hogy a vagyonos osztály, az átkos vagyonos osztály is csorul. Ez idén, nálunk, a szép hazában egész csomó vagyonos osztály került bajba, némelyik vagyonos osztályt be is csukták. Mindez azért, mert fölemelkedett a Kamatláb. Amíg a jó öreg kamatláb ezt a stíliit meg nem csinálta, vigan folyt a „banktechnika.”

Vagyis két új fogalom. A kamatlábról eddig is hallottunk, de nem tudtuk, hogy rettenetesen nagy ur. (Nagyobb ur az időjárásnál is. Hogy az időjárás milyen nagy ur, kérdezzék

meg a tőzsdei habituékat, akik az Upor-kávéházból ötpercenként rohannak ki a Szabadságtérre és főpistánszék az égbe, derült-e, felhős-e? Felhősnek, mint a baromi-udvaron a kácsa. De a kácsa nem néz, féltudalt fordítván fejét, oly sokszor az égbe, sőt még a gyulai csillagbakterek sem, mint az Upor tőzsei. Ilyen nagy ur az időjárás. Ő parancsol egyebek közt a higanynak, amely leszáll, felszáll és van baissé, hausse.) Hanem a kamatláb olyan higany, mely megfordítva: az ő időjárását, a penzértéket szökelléti vagy süllyeszti. Ha a kamatláb felszáll: nagy a megrökönyödés. Ezért a kamatláb, mely a tulajdon időjárásának is parancsol, a legnagyobb deszpota ezen a világon. Az orosz cár közönséges montenegrói kecskepásztor hozzája képest. (Nehogy a cár holnap reggel vakaródzánk, sietve megjegyezzük, hogy mi őt nagyrabecsüljük és hogy a legegyszerűbb kecskepásztor mellényében is arany óra ketyeghet, alatta pedig nem sen érző szív doboghat.)

Mután az időjárás és a Kamatláb közjogi helyzetét ekként bsállítottuk — nekünk pénzforgalmi laikusoknak ez éppen elég — úgy véljük, hogy voltaképpen Rochetteről is kéne csevegni, akinek a nevét ino jelen soraink hegyébe biggyesztettük.

Mielőtt azonban ezt tennék, adjuk itt egy vagyonos osztálynak hozzánk intézett szavait,

hogy még egy szükséges fogalmat tisztázzunk. Az illető vagyonos osztály egyike az ismeretesebb magyar bankérfiaknak (a Pénzisten hierarchiájában megyéspüspök, sőt érseki rangot visel) és egy közelmúltbeli bankbotrány alkalmából körülbelül ezeket mondta:

— Na ja, roppant sajnálom a szegény kis kollégámat, hogy letartóztatták. Pedig, isten bizony, ártatlan. Ez csak rendőri tulkszás. Amiótt őt fölöncsüpték, azért sokkal nagyobb pasasokat, igen komoly milliomosokat lehetne nasonlóképp megtáncoltatni. Amit ő csinált, az nem ütközik a törvényekbe. Az csak banktechnika. Érti?

— Már most nem értem.

— Hiszen éppen ez az. A banktechnika olyasmí, hogy rögtön nem érti az ember, mi helyt krisis támad a pénzpiacon. Amíg a kamatláb nem fészkelődött, addig az én kollégám nagyszerűen értette a banktechnikát. Ő volt a legokosabb ember és az igazgatósági tagok imádták őt, hogy ez egy zsoni, ez egy első fiu. De — mit mondjak önnek? — a kamatláb egyszer csak fölemelkedett (ezt Zepellin léghajójának kellett volna tenni és nincs semmi baj) és onnét kezdve az én kollégám nem értette már a banktechnikát és az igazgatósági tagok azt mondták, hogy ez egy buta fráter, egy gazember, egy utolsó gazember. Pedig tudja-e, ki a gazember? A kamatláb.

alakítás ügyét előmozdítani akarják, a polgárság nem ebben a keretben keresi politikai jövőjét. A polgárság szabad és független pártjának zászlaját a magyar vidéki városok társadalmának kell kibontania. Hogy pedig ez megtörténjék, ahhoz nem kell szépen kiesztelt országos szervezkedés, csak lelkesültség, a polgári gondolkodás önérzete, legkivált pedig akarat és erő. A magyar polgárságnak lesz még alkalmja arra, hogy politikai helyzetét megerősítse és közéleti érdekeit érvényesíteni tudja.

B.

Technikai obstrukció.

Harc a végletekig.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, március 27.

Ma kiűtött a technikai obstrukció. Az idő javarésze a jegyzőkönyvi vitával telt el és valószínű, hogy a balpárt a végletekig folytatja ma megkezdett taktikáját.

Justh Gyula elnököl az ülésen.

A jegyzőkönyv felolvasása után

Lengyel Zoltán a jegyzőkönyvhöz szól, azt meg nem felelőnek találja, mert Farkasházy-nak egy a naplóban lévő határozati javaslatra nincs benne. Az elnök ur a javaslatra megvonta a szót és azt jelentette ki, hogy ezt az indítványt megtenni nem lehet. A szómegv. más az elnök diszkrécionális joga. De indítványt, akár összefügg a tárggyal, akár nem, tárgyalni és tudomásul venni kell. A határozati javaslatnak open az a természet, hogy oda nem tartozó dologt akar határozat tárgyává tenni. Azt is lehet indítványozni, hogy a harmadik pont legyen első pont. Ez fontos, nagy kérdés, olyan, amilyen november 18-án nem szerepelt. Az indítványozási jogom sem akkor, sem máskor nem mertek hozzányúlni. A napóból azt konstataálja, hogy az indítványt nem utasította vissza az elnök. Hogy a terebiztos felvitte, vagy sem, az nem mérhető, mert a terebiztos nem diszponálhat. A házszabály 216. szakasza szerint a kinyomtatás felett is nem az elnök, hanem a Ház határoz. Indítványozza, hogy Farkasházy indítványa felvéssék és a jegyzőkönyv megfelelően kiegészítessék.

Justh Gyula elnök megjegyzi Lengyel Zoltán kiakadása, hogy igen nagy fogalomzavarban szenved. A házszabály erős különbséget tesz az önálló indítványok és a naprenddel kapcsolatosak között. Ez utóbbiak csak a tárggyal kapcsolatban tehetők meg.

Hoffmann Ottó: De bármilyen tartalommal.

Hát aki ezen a beszéden elszabadik, az megtudja, hogy a pénzemberek voltaképpen banktechnikusok. Ha jó szelek fujdogálnak, működésüket áldás kíséri. Ha rosszak: akkor összeomlik az egész banktechnika és aki még tegnap a vezérigazgatói futeuilban ül, ma már t-lán kevésbé rangos helyen ül. Ez a banktechnika.

Hogy Rochette s ibanktechnikus volt, ez határozottan kétségelen. Hogy a technikája nem sikerült, még inkább kétségelen. De, hogy ő nem ezt akarta, ami történt: ez a legbizonyosabb. Nem akart ő senkit becsapni. Ha közbe nem lép a Kamatláb, szépen megcinal mindent és senki sem károsodik azok közül, akik melléje szegődtek, akik neklad ak pénzűket. Valakinek károsodni pedig okvetlenül kell. Ezek azonban — mások lettek volna. Nyereség mit dig veszteséget is jelent. Valakinek a zsebéből ki kell venni, úgy e, a hasznot?

Es az, amik sokan nem akarnak megérteni. Ha va aki karyázik és nyer, ezt általában a világ legermészetesebb d.lgának tartja. Ha veszit: gyanakvóvá lesz, azt mondja, hogy „kifosztották”. És hát a banküzlet is olyan ám, hogy a nyereséget muszáj valahonnet bevasalni. Ha történetesen Rochette az, aki nyer: nagyon derék fiu marad. De mert veszített, hát gazember.

Jó, jó. Kiderült, hogy olyan eszközökkel is élt, amelyek megállapítják a szemenszedett

Elnök: Ha nem így volna, akkor Lengyel Zoltán bármily tárgynál bármily indítványt beadhatna.

Farkasházy Zsigmond: Így is van!

Elnök: Eufedkeznek arról, hogy az elnöknek legfőbb ellenőrzési joga van. Mi is csináltunk nagy, erős vitákat, de soha eszünkbe se jutott, hogy a házszabályokat így kicsavarjuk. Az elnöknek az indítványok felett is örködni kell.

Lengyel Zoltán: Az nincs a házszabályokban.

Elnök: De igenis benne van. És a legelemibb tisztesség követeli, hogy ne szakítson félbe. A képviselő ur már harmadszor kelt november 18. védelmére.

Lengyel Zoltán: Nem keltem én!

Elnök: De igenis kelt. Ez ellen a leghatározottabban tiltakozom. Azt állítják, hogy ez a szólásszabadság megszorítása volt.

Egy hang: Elkönfiskálása.

Elnök: Hát elkönfiskálása. Bebizonyítottam, hogy ép az ellenkezője áll. A Ház nem járult volna hozzá Farkasházy indítványához.

Lengyel Zoltán: Nem lehet tudni.

Elnök: Akkor ki van zárva, hogy a harmadik pontnál, ahol helye van, azt az indítványt vita tárgyává lehetett volna tenni. És tehát ep a szólásszabadság érdekében csatlakodtam. Kérdem, nem volt-e tökéletesen igazam, midőn a házszabályokra örködtem. Ismétlem, hogy ne tessék let működésünket november 18 cal összehasonlítani. Ez a legdurvább sértés. Kéri, fogadják el változatlanul a jegyzőkönyvet. (Helyeslés.)

Lengyel Zoltán személyes kérdésben kijelenti, hogy sohasem helyeselte november tizen nyolcat, csak azt nem akarja, hogy újra bekövetkezzenek.

Elnök: Senkinek sincs szándéka november tizen nyolcat csitálni. Ez nem járja, ezt nem fogom eltűnni.

Nagy zaj tör ki a kormánypárton.

— Tűrheteren ez — kiáltozzak.

— A mulkor már piszacos szobkendőt lobogtattak az elnök felé!

— Mert nincs tisztá!

Czobor László röviden kijelenti, hogy elfogadja a jegyzőkönyvet.

Farkasházy Zsigmond azt vitatja, hogy indítványa az első ponthoz tartozik, máshol nem is lehetett volna benyújtani. Nem volt még precedens arra, hogy egy ilyen ellenindítványt visszautasítsanak. Legfeljebb az történt, hogy feleltek az illetőt, hogy az indítványt megfelelő helyen adja be. Ilyen megoldásra most is hajlandó. Kéri, konstataálja, hogy technikai hiba történt, intézőnek hozzá esetleg felszólítást és ő vissza fogja vonni. (Derűltleg) Mindenesetre kéri a jegyzőkönyv kitgázását.

Hammersberg László jegyző, mint a jegyzőkönyv szerkesztője kijelenti, hogy a jegyzőköny-

csalás kritériumait. T roere hjak azt is, hogy a károsul ak javarészt kisemberek, akik keservesen összekuporgatott vagytonkájukat veszítették.

De ezek a kisemberek nyerni akartak! Rábizták magukat vakon erre a Rochettere. Hogy Rochette nem figyelmeztette őket, — uraim, veszhetünk is, — nos, ilyen bolond banktechnikus nincs a világon.

Nem ak rjuk ml Rochettet védeni, aki véletlenül derékas gamin. Jó pipa. De igenis meg akarjuk állapítani azon gyanakvásnak illeték telenségét és helytelenségét, amelyivel a közönség legujabban a banküzletek iránt viselték. Legjobban haragszanak persze azok, akiknek vál ótározásuk van. Istenem, a pénz: fölvenni nagy érzés, — de visszafizetni nem évezet.

Legyünk igazságosak és ne trójjunk meg mindenkit és ne alálácoltsunk. Mondjuk meg, hogy a banküzlet némileg a tengeri hajózáshoz hasonlít. Eég biztonságos kivált manapság, amikor fejlett a technika és jó rendszabályaink vannak. Többnyire baj nélkül keitünk át az Océánon. O ykor ki ör egy nagy vihar, vagy történik egy-egy összeütközés. Igaz, hogy a kapitány a hibás. De ő menekül utolsónak a sülyedő hajóról. Ha bele nem fullad a tengerbe vagy fejbe nem lövi magát, — a szárazföldi patkányok okvetlenül megbüntetik.

vet szigoruan a házszabály szerint készítette. Kéri, hitelesítsék a jegyzőkönyvet.

Lengyel Zoltán szólasra jelentkezik.

Elnök: Csak a jegyzőkönyv hitelesítése után lehet felszólalni.

A többség a jegyzőkönyvet változatlanul hitelesíti.

Következik a naprend.

(Az elnöki széket Rakovszky foglalja el).

Brediesán Korjolán a házszabályokhoz kérészt.

Az indítványozás a képviselő egyéni joga, melyet az elnök fel nem függeszthet. A szómegvonás az elnök diszkrécionális joga. De az elbírálás, vajjon a képviselő által felhozott dolgok a tárggyhoz tartoznak, vagy nem, csupán beszédre vonatkozhatnak, írásban beadott indítványra nem.

Maniu Gyula a házszabályokhoz és személyes megtámadtatás címén kérészt. A tegnapi gyűlésen Rakovszky megtámadta. Az ő durvaságait nem fogja követni, mert felette áll. Részletesen ismerteti a tényállást. Rakovszky állításai a napló szerint elbírálva egyszerű rágalmozások.

Vlad Aurél a házszabályokhoz szól. Alárendelt jelentőségű kérdésekben nem akartak nagyobb vitát produkálni. De most kénytelenek ezzel a fontos kérdéssel foglalkozni. Mi, mint kisebbség, sohasem fogjuk túrni, hogy az indítványozási jog elkönfiskáltassék.

Elnök: Ezért rendreutasítom és ha még egyszer így megsérti az elnökséget, megvonom a szót.

Vlad Aurél foglalkozik a tegnapi esettel.

Elnök: Nem szabad az elnökséget gyanusítani. Tessék folytatni, de ha így folytatja, megvonom a szót. (Nagy zaj)

Vlad Aurél: Az örködes szóból nem lehet azt következtetni, hogy az elnök indítványokat visszautasíthat. Nagyon veszedelmes precedens ez.

Hoffmann Ottó a 215. szakasz c) pontja alapján kérészt. Tegnapi az ü és végén sajnálatos incidens történt. Lengyel Zoltán a házszabályokhoz kért szót, de az elnök nem engedte beszélni, azzal a kijelentéssel, hogy a tárgyalásra kitűrtöt idő lelett. Kéri az elnökséget, korigálja ezt a tévedést.

Lengyel Zoltán: A sérelmek egyre szaporodnak és ő több irányban akar felszólalni. Kifogásolja, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése közben nem engedték a házszabályokhoz szóani. Kifogásolja, hogy a naprenden nem szerepelnek a közben beadott módosítások, javaslatok. Képtelenség, hogy a házszabályokhoz való felszólalás címén való felszólalásokat korlátozzák. Hisz így nincs is szükség a Nagy Emil féle házszabályrevizióra. Fogalkozik Farkasházy indítványával.

Elnök: Be lehet nyújtani önálló indítvány alakjában. Ott a 198. szakasz.

Lengyel Zoltán: Ezt a szakaszt egészen tévesen magyarázza. Ezt legfeljebb obstrukciós anyagnak fogadja köszönettel. Kéri az elnökséget, fogadják el a házszabályok helyes magyarázatát.

Molnár Jenő a házszabályokhoz szól. Szóvá teszi a tegnapi incidens. Azt nem bánja, ha merveven alkalmazják a házszabályt, de pontosan alkalmazják. Az új házszabályok még nincsenek érvényben, ne tessék azok felé pislogni. Tessék türelemmel lenni, mert csak az a kérdés, törvényesen járunk e el. Indítványozza, hogy Nagy György módosításait nyomassák ki és a naprendhez csatolják.

Farkasházy Zsigmond: Megdöbbenve látom...

Nagy zaj fogadja ezt a kijelentést.

— Megdöbbenve látom. — folytatja Farkasházy — hogy milyen precedenseket a kottit az elnökség. Pozsgay Miklós képviselő ur, aki itt türelmetlenülkedik, hajlandó volt a darabontokkal itt verekedni.

Pozsgay Miklós harsányan kiabál:

— Most is hajlandó vagyok — önökkel.

Lengyel Zoltán: Tessék rendreutasítani.

— Rendreutasítom, — mondja az elnök —

Lengyel Zoltán urat.

Molnár Jenő: Itt csak Pozsgay féle érvekkel lehet dolgozni.

Farkasházy Zsigmond: Még a horvátokkal sem jártak en így. Itt a házszabályok egészen újféle kezeléséről van szó. Kéri az elnökséget, nyomassa ki és tárgyalja az ő indítványát.

Hoffmann Ottó a házszabályokhoz szól és kifogásolja, hogy a napirend nem helyesen van megálapítva és kinyomtatva.

Lengyel Zoltán a házszabályokhoz szól. Sainalja, — mondja nagy derűtlenség közben — hogy ezen a kérdésen egy perc alatt nem esett túl. Kéri, hogy nyomassák ki Farkasházy indítványát.

Elnök: Itt egy nagy félreértés van. A Ház eddig is egyszerű kívánságra foglalkozott a kinyomtatás, vagy ki nem nyomtatás kérdésével. Most is ennek megfelelően felteszi a kérdést.

A többség nem kívánja kinyomtatni Farkasházy indítványait.

A házszabályvita ezzel be is fejeződött.

Mezőfi Vilmos szól a házszabályrevízió részletei ellen. Azt kívánja, hogy a sürgősséget a Ház abszolút többsége mondja ki.

Mezőfi Vilmos ezután a javaslat első pontjának intézkedését kifogásolja és több indítványt nyújt be, kérve, hogy azokat a Ház nyomasssa ki.

A Ház az indítványok kinyomtatását mellőzi.

Maniu Gyula kijelenti, hogy nem fogadja el a házszabályrevízió első részét, azt pontonként kritizálja és indítványozza, hogy a tizenhat óras ülésekre való tekintettel a képviselőházat szereljék fel éttermekkel, fürdővel és házőhelyiségekkel. (Viharos derűtlenség) Kéri indítványainak kinyomtatását.

A Ház ezt mellőzi.

Lengyel Zoltán: Nem határozatképes a Ház.

Vlád Aurél: Kérem a határozatképesség megállapítását.

Elnök: Kérem, a határozatot már kimondottam.

Molnár János: Igy nem lehet tárgyalni, elnök ur!

Egy hang a disszidensek közül: Éljen az abszolútizmus!

Elnök megszakítja a tanácskozást és javaslatot tesz a holnapi ülés napirendjére nézve.

A disszidensek ismételtén kéri a határozatképesség megállapítását, de az elnök kijelenti, hogy a Ház a napirendi javaslatot elfogadja és az ülést berekeszti.

Andrássy nyilatkozatai.

A horvát válság megoldása.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

Kész a technikai obstrukció: ez a mai nap eseménye. Tegnap készítették elő a kormány táborában s az ellenzék csak a kezébe vette azt a fegyvert, amit kínáltak neki. Formális határozattal egyik ellenzéki párt sem mondta ki a technikai obstrukciót, de megcsinálja. Ma negyed egy órakor kezdték a napirend tárgyalását és házszabályvitával, tömeges felszólalásokkal nyújtották a tanácskozást. A revíziós indítvány sorsa a mai nappal ismét bizonytalannak vált.

Távirati értesüléseink:

Andrássy a közös bank mellett.

A képviselőház folyosóján a déli órákban nagy csoport függetlenségi párti képviselő vette körül Andrássy Gyula gróf belügyminisztert és a nemzeti bank kérdéséről vitatkoztak vele.

A belügyminiszter a többek között a következő kijelentéseket tette:

— Én nem tagadom és nem is csináltam sohasem titkot abból, hogy a közös bank híve vagyok és most nem is tartom időszerűnek a bankkérdés felvetését. A függetlenségi párt sem veszt vele, ha a megoldást későbbre, vagyis akkorra halasztja, amikor a közös bank szabadalmának meghosszabbítását fogja majd kérni. Van erre idő 1910-ig. Különben pedig

ezuttal ismétlem, hogy a jegybank nem politikai, hanem pénzügyi kérdés. Az önálló bank felállítása függ első sorban az ország gazdasági helyzetétől és a megfelelő aranykészlettől. Ez a két dolog itt a döntő. Nagy tőke nélkül nem lehet önálló bankot csinálni. Ha olyan gazdasági viszonyba jutnánk valamely állammal, például Németországgal, aminőben Ausztriával vagyunk, könnyű volna a dolog, mert akkor Ausztria tőkéjére nem szorulnánk rá. Erre azonban egyelőre nincs kilátás.

A bankdisputába beleszólt Justh Gyula is, aki megkérdezte a vitatkozókat körülvevő nemzetiségi képviselőket, vajjon hajlandók-e majd ugyanolyan erősen védeni az önálló magyar bank felállítását, mint most az állítólag veszélyeztetett szólás-szabadságot.

— Álljatok majd ebben a kérdésben mellénk, mondotta a Ház elnöke, akkor más szemmel néz benneteket az ország.

A nemzetiségiek azt felelték, hogy erről lehet beszélni, de ezzel szemben ellenértékül kívánják a nemzetiségi törvény szövegszerű végrehajtását.

Justh kijelentette, hogy ez ki van zárva, mert a törvény törvény, amelyet paktum nélkül is végre kell hajtani és végre is hajtják.

Az elnök e nyilatkozatával szemben azonban, mint azt Apponyi ismételtén kijelentette, tény az, hogy a nemzetiségi törvény számos rendelkezése a gyakorlatban nem nyer alkalmazást.

Andrássy ezután a választási reformról szólott és azt mondotta, hogy a reformot még a nyári szünet előtt kívánja a parlament elé terjeszteni, de az időpontot most nem határozhatja meg, mert az a parlament tanácskozásától függ. A javaslat általánosságban készen van, csupán egyes részletkérdések, mint a kerületek száma és beosztása várnak még megoldásra. Arra nézve, plurális lesz-e a választói jog, vagy sem, nem kíván nyilatkozni. A képviselők faggatásaira azonban a belügyminiszter később megjegyezte, hogy ez a kérdés véglegesen eldöntve még nincsen.

A koalíciós kormány tagjainál megszoktuk ugyan, hogy a folyosón elhangzott nyilatkozatoknak nagyobb fontosságot nem tulajdoníthatunk, mégis ezuttal külön meg kell állapítanunk, hogy a belügyminiszter kijelentései tisztán félrevezetésre irányulnak. Andrássy egyik mondatában azt állítja, hogy az általános választói jogról szóló törvényjavaslat általánosságban készen áll, csak egyes részletkérdések precizizálása van hátra. Később pedig azt mondja, hogy még nem történt döntés arra nézve, vajjon plurális, vagy egyes renaszerű lesz-e a reform. Ha a javaslat általánosságban elkészült, lehetetlen és abszurd dolog, hogy nem határoztak még a felett, vajjon többes, vagy egyes szavazati rendszerű választói jogot létesítenek-e. A belügyminiszternek ilyen nyilatkozatai csak arra alkalmasak, hogy bizalmatlanságot keltsenek a nemzet előtt a kormány intencióinak tisztasága felől.

A függetlenségi párti képviselők ezután szemrehányást tettek Andrássynak, mert a balpárttal szemben olyan feleslegesen engedékeny volt, amikor beleegyezett abba, hogy a revíziós javaslatot három pontban tárgyalja a Ház.

Andrássy így válaszolt:

— A gavallériámat sohasem bántam meg, aminthogy sohasem resteltem, hogy udvarias vagyok. Azt szégyelném, ha udvariatlan, vagy erőszakos volnék.

A horvát helyzet.

Budapestről jelentik: A horvát politikai helyzetben váratlan és szenzációs változás van készülöben. Nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy Rauch Pál báró lemond báni méltóságáról, helyébe kinevezik Pejacevich grófot (aki, tudvalevőleg aláírta a horvát képviselők kiáltványát) és a horvát koalíció átveszi a kormányzást.

Azt is híresztelték, hogy Pejacevich Tivadar gróf volt bán már Bécsbe kapott meghívást és hogy banná való kinevezése már befejezett dolog. Ugyane forrás szerint Pejacevich gróf Vrbanics Ferenc képviselőt, a koalíció tagját, ajánlotta a belügyi osztályfőnöki állásra. Kormánykörökben mindezeket a híreket nem veszik komolyan, hanem ragaszkodnak ahhoz a fölfogáshoz, hogy Rauch báró állása nem rendült meg és hogy a király és a magyar kormány azt kívánják, hogy Rauch báró maga valósítsa meg programját.

Ugyanezzel a hírrel kapcsolatosan még azt is jelentik, hogy egy volt horvát miniszter javaslatot dolgozott ki a Magyarországgal való válság megoldására s ezt a javaslatát előterjesztette egy királyi hercegnek, aki kiválóan érdeklődik Horvátországért, valószínűleg Lipót Szalvátor királyi hercegnek, akit arra kért, hogy javaslatát mutassa be a királynak.

Ezt a javaslatot elküldték Bécsbe és egyúttal tudomására hozták Wekerle miniszterelnöknek is, aki kijelentette, hogy az illetőnek ezekkel a javaslataival közvetlenül Rauch báróhoz kell fordulnia.

Budapestről jelentik: Josipovich horvát miniszter reggel megérkezett Bécsből és nyomban Wekerlét kereste fel, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Ő hozta a hírt, hogy Rauch báró bán nem megy a királyhoz s Bécsből egyenesen Zágrábba utazik. A miniszterelnök délelőtt Supilóval is konferált. A folyosón gyanakodva nézték ezt a csoportot.

— Ugy halljuk, — mondta egyik képviselő — hogy Horvátország megkapja a pénzügyi önállóságot s ennek fejében lesznek. Ugy látszik, hogy Supiló is bankkormányzó akar lenni.

Az önálló bank.

A folyosón Wekerle egy csomó függetlenségi képviselővel a bankkérdésről beszélgetett. Zlinszky István azt mondta a többi közt, hogy azért nem lesz meg az önálló bank, mert Rothschild nem akarja.

— Ez alaptalan állítás — felelte Wekerle. A bankárok nem politizálnak, hanem kamatot és nyereséget akarnak. s ha Rothschild megkapja az önálló bank révén is a nyereségét és kamatait, nincs oka, hogy ellenozze.

Nincs abszolút többség.

Az utolsó időben lett lehangosabb a függetlenségi pártnak az a frakciója, amely az abszolút többségre hivatkozva, sürgősen követeli, hogy Kossuth Ferenc és táborá válják ki a koalícióból és vegye át a kormányt. És ugyancsak az utolsó időben kiderült, hogy a függetlenségi pártnak nincs abszolút többsége.

Hiteles számadatokat közölhetünk erre vonatkozólag. Az általános választások után, mikor legerősebb volt a függetlenségi párt, kétszázötvennégy függetlenségi kerület volt az országban. A kétszázötvennégy képviselő közül

négy nem tartozott a pártkörhöz: *Luby Géza, Mók János, Uray Imre* és idősebb *Madarász József*, tehát a pártkörnek *kétszázötven* tagja volt, ami a képviselőház *négyszázötvenhárom* tagja közt kétszázötvenhárom az *abszolút többség*.

Azóta azonban sok változás történt. Két kerület (Dées és Belényes) egészen elveszett a függetlenségi pártra, *huszonhat* képviselő pedig kilépett a pártkörből. Ma tehát már csak *kétszázhuszonkét* tagja van a pártkörnek, ami annyit jelent, hogy a *párt elvesztette az abszolút többséget*.

Közvetlen és kézzelfogható befolyása ennek a föltevésnek a politikai életre nincsen, de így is szenzációt kelt ama függetlenségi képviselők között, akik aggódva tekintenek a közhangulat így megjelentkezett változásának közelebbi fordulatsi elé. S annyi bizonyos, hogy ezzel megszűnik a követelés a kormányátvitel után.

Ebből az alkalomból mindjárt az összes parlamenti pártok arányait is jónak látjuk feltüntetni:

függetlenségi párt	222
alkotmánypárt	92
péppárt	32
nemzetiségi	26
demokraták	4
szociálista	1
pártonkívültek	
(Vánka Oszkár, Tallán Béla,)	
Bötvös Károly, Sándor Pál,)	6
Bánffy Dezső báró és Dániel)	
László	
horvátok	40
pártonkívül függetlenségi és disszidensek	30
Összesen:	453

Igy a függetlenségi pártnak tehát ma *öt mandátuma* hiányzik az abszolút többséghez.

Bizalom mindhaláltig!

Kecskemétről táviratozzák: A kecskeméti függetlenségi párt folyó hó 26-án este a mai közgyűlést megelőzőleg értekezletet tartott, a melyen elhatározta, hogy a ma tartandó városi közgyűlésben indítványozni fogják, hogy Wekerle Sándor miniszterelnöknek, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek és az összkormányának a közgyűlés feliratilag bizalmat szavazzon. Az előértekezleten jelen volt Szappanos István orsz. képviselő is, és csak *egyedül ő foglalt állást az indítvány ellen*, azonban mind a két kecskeméti függetlenségi pártkör osztatlanul magáévá tette azt. Ma délelőtt folyt le a közgyűlés, amelyet *Gulner Gyula* főispán 9 órakor nyitott meg. A közgyűlésen Szappanos István orsz. képviselő *nem volt jelen*. A köztörvényhatósági bizottság tagjai nagyszámban jelentek meg és a közgyűlést terem zsúfolásig megtölt. A karzatokon óriási közönség tolongott.

Napirend előtt szólalt fel *Kóka Zsigmond* biz. tag és a pártértekezleten elhatározott indítványt felolvasta, amelyet *egyhangu lelkesedéssel* fogadott el a közgyűlés és kimondta, hogy a jelenlegi kormány iránt rendithetetlen bizalommal viseltetik, működését helyesli és ezen határozatát feliratilag juttatja a kormány elé. A határozatot egy monstre küldetés *Gulner* főispán vezetésével fogja átnyújtani Wekerle miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek.

SPORT.

+ Megkezdődik a tréning. Az aradi *Posta és Távirat* Tiszteviselők Sport Egyesülete a football, valamint az összes atletikai szakok tárgyak rendszeres tréningjét *f. hó 29-én vasárnap* a saját sport telepén megkezdte. Midőn erről az

egyesület tagjait ez uton is értesítjük, kérjük jelenjenek meg — az egyesület érdekében — valamennylen. A távolmaradók sziveskedjenek akadályoztatások okát az elnökségnek bejelenteni. *Az Elnökség.*

László Imre meghalt.

A Kossuth-nóta áldozata.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 27.

A koalíció kormányra jutásával az ország elhitte, hogy a magyar nemzeti eszme üli diadalát. Az országban kortesuton megfordult képviselők legalább tízezerszer mondták el: itt az új rendszer s az osztrák kéz által ütött sebekre zsebünkben van a balszam.

Ebben a hibásu ringatóztak a naiv lelkek. A naivak legnagyobbika fényes uniformist hordott. Honvéd főhadnagy volt. Szatmáron szolgált, a tizenkettedik honvédegyalozredben. Szép karrier előtt állott. Bajtársai, fellebbvalói szerették, legénysége imádta a becsületes, nyílt szívű, egyenes lelkű, tehetséges katonatisztet.

Emlékeznünk még rá. A tiszt urak amugy katonásan mulattak egy éjjel a kávéházban. Valószínű, hogy a nemzeti kormány diadalát ünnepeleék. A katonának politizálása nem szabad. Tudniillik szónokiatot nem tarthat, lévén ez nálunk a politikai tudomány kvintesszenciája. Azért hát csak úgy mulatság formájában, pezsgő és cigány mellett, adott tul a felszaporodott bevületen.

A mulatozó katonatisztek között a legvilágabb volt *László Imre* főhadnagy. Szívűből örült a történelmi fordulatsnak. Hogy is ne! Benna is csergőzeit egy kevés a nagy *Hontal* véréből, akinek fia most beleült a miniszteri bársonyszékbe. *Kossuth* Ferenc, az ő rokona, a nemzet vezére miniszter lett. Hajrá magyar fiuk, erre igyunk egyet!

És ittak! Nem egyet, de sokat. A mámor oly edes volt, oly bufelejítő, azt hitette el velük, a naiv magyar fiukkal, hogy az ígérlet földjén vannak, ahol valóra válik mindaz, amit *László* főhadnagy rokona, a nemzet vezére, *Kossuth* Ferenc és az ő táborokara megígértek. Szabad a vásár, más világot élünk, aki lelke van! Hej more, haud el azt a szent imádságot, aki az mondja, hogy:

Kossuth Lajos azt üzente
Elfogyott a regimentje . . .

Megfogyott a vér a bajtársak szíve körül. *László* főhadnagy, mit tettél! Nem tudod, hogy a magyar királyi honvédtisztnak ez a nóta a megőője!

Meg is ölte. A katonai becsületbiróság kimondotta, hogy *László Imre* főhadnagy foltot ejett a portapén. Máltatlan arra, hogy viselje a mentét.

Csak hogy a katonáskodás ma már nem nemesi előjog, nem uril passzió, hanem kenyér, amelyet a lefokozott főhadnagy elvesztett. Így sajnálkozott felette a civil népség.

— De hogy vesztettem el, kalácsosá változik, gondolta magában a Kossuth-nóta áldozata. Rokonom, *Kossuth* Ferenc, a nemzet vezére, hányzor meynyörgött a képviselőházban, ha a generális urak egyik-másik bajtársamat a szent imádság miatt mártírrá avatták. Elmegyek hozzája, a nemzeti ügy főpapjához s megkérem, hogy most, a nemzeti kormány dicsőséges napjaiban, mutassa meg, hogy még egy haja szála sem görbülhet meg a magyar vitézek, a kinek ősei negyvannyolcban *Kossuth* apánk imádságával kergették meg a németet.

Jelentkezett először is *Jekelfalussy* Lajos magyar királyi honvédelmi miniszternél.

— Nem fogadhatok egy rebellis katonát, üzente ki katonásan őnagyméltósága.

Elment *Apponyi* Alberthez, *Andrássy* Gyulához, akik azt kérdezték tőle, hogy volt-e már nagy nevű rokonánál, *Kossuth* Ferencnél? Mert hát ő volna hivatva arra, hogy a nemzeti ügy sebesültjét meggyógyítsa. Neki erre priviégliuma van. De azért a támogatásukat az ugynevezett kilátásba helyezték. Erhez ők jól értenek.

Elment *Kossuth* Ferenchez. Ha még csak népvészér korában keresi őt fel, akkor valóságos diszküldöttséggel járult volna az előszobában várakozó lefokozott és kenyérért könyörgő főhadnagy elé. Karonfogva vezetne volna be a pártklubba, mint a legszerencsésebb — interpelláció anyagot. Talán még nemzeti gyűlést is rendezett volna a számára a *Magyarország* című ujság. Nem lehetetlen, hogy ma, miután már meghalt, szobrára is gyűjtöttek volna.

A kereskedelmi miniszter ellenben azal bocsájtotta el kálvárlására a kellemetlen rokont, hogy: „*ressortjában nincs számára hely.*”

Ezsal a felelettel a Kossuth nóta vértanuja nem elégedett meg. Elment a képviselőkhöz, ujságokhoz. Hosszu négatásra, botrányosan hangos lármázásra és sűrű lelkismeret ébresztgetésre, megmozdult a nagynevű rokon és kinevezte a törött karrierű főhadnagyot — díjnoknak, egy forint husz krajcár napi fizetéssel.

László Imre egyideig éhezett és koplalt. Beleunt, mert nem tudta megszokni.

Itthagya azt a hazát, amelyről a kadetiskolában azt tanulta, hogy:

A nagy világon e kívül
Nincs számodra hely,
Áldjon vagy verjen sorskeze
Itt élned, halnod kell . . .

Elment külföldre — koplalni. Járt Párisban, járt Berlinben. Szerencsét próbál. Az aszszonyok az uniformist levetett katonát nem szeretik. Fortuna pedig asszony. Meg se látta a beteges, baesett mellű, sápadt arcu, köhécseiő máriirt. Mire megszokta volna az éhezést, beteg lett. Nagy nehezen haza jött.

Itt . . . halnod kell . . .

Eljött Aradmegyébe. Borosjenőn a bátyja fogadta a házába a sir szélén álló embert. Orvosa tanácsára Budapestre ment. Itt aztán már megkönyörült rajta a — sors.

Gyorsan lepergette napjait. Felvették a Szent-János kórházba, mint tüdőbeteget.

Tegnap meghalt a kórúgyon. Ma délután el is temették.

A parlamentben ma délelőtt terjedt el a halálhíre. A balpárt elhatározta, hogy a *Kossuth-nóta* áldozatának koporsójára koszorút helyez s a temetésen meg is jelenik.

A kereskedelmi miniszter, a nagynevű rokon, a nemzet vezére, *Kossuth* Ferenc nem helyezett koszorút a koporsóra. A függetlenségi párt sem.

A kereskedelmi miniszterium díjnokai ellenben szép koszorúval díszítették fel *László Imre*nek, nyomoruságuk egykori osztályosának ravatalát. A temetésen nagyon kisszámu közönség vett részt. A balpárt nevében *Nagy* György országgyűlési képviselő volt jelen, aki a sirnál megható beszédben bucsuztatta a nemzeti ügy tragikus véget ért harcosát:

— Ajkaidon imaként csendült fel a dal: *Kossuth* Lajos azt üzente . . . A császár katonái az imáért üldözöbe vettek, pogányul ellened támadtak. Miért távoztál épen most, mikor ugy elfogyott *Kossuth* regimentje, mikor a szabadság elárvult zászlójának olyan kevés az

igaz harcosa. Ezeknek az igaz, bátorszívű harcosoknak nevében a függetlenségi és negyvennyolcas balpárt nevében bucsuzom tőled. Jelentsd a mi örök dicsőségű vezérünknek, hogy mindhalálig hűek leszünk tanaihoz és diadalra visszük szent lobogóját. Áldott legyen emlékezeted!

Híres emberek végrendeletei.

★

Bernfeld Mór végrendelete, mely nábobai bőkezűséggel osztotta szét a százazereket a jótékony célra, teljes terjedelmében ismeretes. Wechszeimann Ignác lovag halála óta nem látott nyilvánosságot Lyon szenzációs és közérdeklődést keltő végrendelet.

A végrendeletek azonban nem mindig az ilyen fajta érdekességükönél fogva érdekesek.

Alább felsorolunk néhány példányt, amelyek mind történelmi alakok végakarát örökítették meg és amelyek Tegg nevű angol gyűjtő birtokában vannak. Tegg szenvedélyes végrendelet gyűjtő és már eddig is páratlan a maga nemében a gyűjteménye. A gyűjteményben többek közt a következő érdekesebb végrendeletek vannak:

Shakespeare 1616-ban, halála előtt csupán egy hónappal kiállított végrendeletét a szokásos formalitások után eszavakkal kezdi: „Lelkemet Istennek, az én teremtményem kezeibe ajánlom, remélvén a teljes bizonyossággal hívén, hogy az Jézus Krisztusnak, üdvözítőmnek érdemei által részesévé leend az örök életnek; testemet pedig a földnek (t. i. ajánlom), amelyből vétetett.” A nagy brit szellemóriás a végrendeletében leányának, *Judithnak* 150 font sterlinget (3600 koronát) hagyott olyanformán, hogy ez összegből 100 fontot kapjon férjhezmenetelkor, a további 50 fontért pedig a Stratford-on-Avonban lévő kis földbirtokhoz való mindenemű jogáról mondjon le másik leánya: Susanna Hall és ennek örökösöl javára. Ha pedig Judith vagy bármely ivadéka a végrendelet keltét követő három év végén életben lesz: további 150 font sterlinget fizeszenek ki neki. A stratfordi szegényeknek 10 fontot (240 kor.) hagy. Hamlet Sidlernek, William Reynoldsnak, Antony Nashnak, John Nashnak, valamint John Hemyngé, Rikard Barbage és Henry Candell barátainak egyenként 26 shilling 8 denárt (32 kor.) hagyott, hogy azon gyűrűt vegyenek maguknak; keresztifának, William Walkernek 20 shillinget (24 kor.) hagyott. Feleségéről magában a végrendeletben nagyon soványan emlékezik meg Shakespeare. „Feleségemnek adom — ugymond — másik legjobb ágyamat a buorral együtt.” Ez ugyan még édeskevés lett volna az özvegynek, tudva azt, hogy a nagy költő elég szerény viszonyok között élt, de a Hazilt feljegyzéseiből tudjuk, hogy a nők részére végrendeleten kívül rendszeres évi járadék volt biztosítva. Összes egyéb javait vejére, John Hallra és leányára, Susannára hagyta, kiket egyszersmind a végrendelet végrehajtásával is megbízott.

Egy régi végrendelet, a Warwick grófé, még 1296-ból kelt. Ebben a nemes gróf annak a helységnek, ahol majdan el lesz temetve, „két nagy lovat” hagy, melyek majd a temetés alkalmával az ő fegyverzetét fogják vinni; a szertartás költségeire hagy 200 font sterlinget (2800 koronát). Feleségének, Maudnak adja valamennyi ezüstedényét asszal a keresztrel, melyben egy darab van elhelyezve Krisztus urunk valódi keresztjéből.

A nagy Bacon lord nevét és emlékeze-

tét az emberek kegyes ítéletére és külföldi nemzetekre, meg az utókorra hagyja.

Lady Cobham alaposan gondoskodik jövendő lelki üdvéről 1369-ben kelt végrendeletében. Meghagyja, hogy hétezer misét mondjanak az ő lelkéért Tanbrugge és Tanfugge plébánosai és a londoni négy szerzetesrend főnökei, akik ezért 20 font sterling, 3 shilling és 4 denárt, vagyis a mi pénzünk szerint épen 700 koronát kapjanak.

Lord Chesterfield 1758-ban írta meg végrendeletét. Ennek legérdekesebb részét azok az intézkedések teszik, melyek az ő törvénytelen s egyszersmind keresztifára, Philip Stanhoperának vonatkoznak. Híres leveleit ehhez írta annak idején s nagyon tekintélyes vagyont hagyott reá. Azt mondja lord Chesterfield, hogy emiltett keresztifa tarthat bármennyi versenylovat vagy vadászkutyát, a lóversenyek ideje alatt egy éjjel lakhatik Newmarkeben, „a gonoszság és rossz erkölcsök eme isentelen szemérműjében”, részt vehet a lóversenyeken, vagy elveszthet játékban vagy fogadásban bármelyik napon 500 font sterlinget, csak azt kívánja, hogy Philip Stanhope 5000 font sterlinget (120 000 koronát) a Westminsteri plébános és káplán javára vesztse el.

Mr Tegg gyűjteményében egy ur 1869-ben végrendeletileg kiköti, hogy az esetben, ha az ő kedves felesége nem teljesítene azt a kérését, hogy özvegyi főközt viseljen és újból férjhez menne, a részére fizetendő évi járadék összege 20 font sterling és nem 80 font legyen.

Nem utolsó 1869-ből annak a tiszteletreméltó angol butorgyárosnak a végakarata sem, melylyel az ő alkalmazásában lévő férfiak közül azoknak, akik nem viselnek bajuszt, egyenként 10 font sterlinget, a bajuszt viselőknél pedig fejenként 5 fontot hagyott.

TARKASÁGOK.

★

(A gyűjtések titkaiból.) Egy szellemes, humoráról ismert aradi uriaszony meséli a gyűjtőprakszisból ezt az érdekességet:

— Nehéz sor a pumpolás. Azaz: pumpolni nem nehéz. De annak kell érteni a módját, hogy az ember minél többet gyűjtsön, s hogy valami ügyetlenséggel ne rontsa az „üzletet”. Hát egy ilyen fogást árulok el.

A két védőasszony, amint a gyűjtő-hadjárat során az utcán járnak, egy fiatal emberrel találkoznak. Hihetetlenül bájos mosoly fogadja az ifju ur köszöntését:

— A jó isten küldte magát! . . .

— A jó isten természetesen azért tette ezt, hogy az újságíró — ezzel elárulom az illetőt, — adakozásra hívják fel. Az újságíró szelíden megadja magát, mint az elítelt, aki bárd alá hajtja fejét. És csak annyit mond:

— Hát mennyit?

— Azt hiszem, a maga társadalmi állásához képest legalább tíz koronát kell adni. Látja, eddig senki se irt kevesebbet alá.

Az áldozat esküszik, hogy neki van a legrosszabb társadalmi állása a világon, hogy csupán a szabadjegyekből tengeti magát, hogy a megóvatott váltók, satöbbi . . . Az eredmény az volt, hogy megalkudtak hat koronában.

— Hanem — mondja az egyik gyűjtő asszony a másiknak — akkor add ide a szegény ívet.

— Szegény ív? — kérdi az újságíró. — Mi csoda az?

— A kisebb adományokat, tíz koronától lefelé, egy tartalékivra jegyeztetjük föl. Hiszen ha ezen az iven tíz koronánál kisebb összeget látnak, senki se

lesz bolond, hogy többet írjon alá! . . . Erre való a gazdag ív meg a szegény-ív . . .

Az újságíró megcsóválta a fejét, és kijelentette, hogy ezt a trükköt le fogja leplezni. Félek, hogy megtalálja tenni; azért sietek én, a ki az esetnek szintén szereplője voltam, hamar a nyilvánosságra hozni.

(Iskolai történet). A magyar óra alatt ezt kérdezi a tanár:

— Hányféle fogalom van?

Erre tudvalevően azt felelik, hogy absztrakt és konkrét. A fiu az absztrakt-ig eljut, de a másik se, hogy se jut eszébe. A jószívű pajtások sugnak neki: „konkrét”.

A fiu kivágja:

— Kétféle: absztrakt és . . . *diskrét* . . .

A megtagadott aláírás.

Pénzbírság helyett felmentés.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, március 27.

A királyi kuria egy nagyon érdekes aradi perben hozott a napokban ítéletet. A dolog előzménye az, hogy az aradi törvényszék G. alperesét amiatt, mert a kereseti váltókon lévő két aláírást rosszhiszeműen megtagadta, 300 korona pénzbírsággal sújtotta.

Az indokolás szerint alperes egyedüli kifogása az volt, hogy ő a kereseti váltókat sem maga alá nem írta, sem pedig nevének a váltókra írásával mást meg nem bízott. Felperes annak kijelentése mellett, hogy alperes a kereset beadása után a kereseti tőkét és kamatait kifizette, keresetét a perköltségekre leszállította. Felperes annak bizonyítására, hogy a kereseti váltókat az alperes írta alá, tanukra hivatkozott. A kihallgatott tanuk egybehangozva vallották, hogy alperes a kereseti váltókat az ő jelenlétükben írta alá. Ilyen körülmények között, valamint azért, mert nem vitás, hogy alperes perlés előtt a váltókra fizetést nem teljesített, felperes a váltókat jogosan perelte és alperes, akinek kifogása alaptalannak bizonyult, pervesztesnek tekintendő. Ebből az okból a sommás végzésnek a perköltségekre vonatkozó részét hatályában fenntartani és alperest az 1868: LIV. t. c. 251. §-a alapján úgy a sommás kereseti, mint a kifogásolási eljárás által okozott költségekben elmarasztalni kellett.

A törvényszék a felhozott bizonyítékokkal és különös figyelemre méltatva, hogy alperes a per folyama alatt a kereseti tőkét és kamatait részletekben minden kényszerítő körülmény és jogfenartás nélkül kifizette, amit tenzi abban az esetben, ha a meggyőződése szerint a váltók hamisak, oka nem lehetett: azt is bizonyítva látta, hogy alperes a váltókon lévő aláírását rosszhiszeműen tagadta meg. Ebből az okból alperest az 1868: LIV. t. c. 171 §-a második bekezdése értelmében bírsággal sújtotta. A bírság összegének megállapításánál enyhítő körülményül vétetett, hogy a kereseti tőke és kamatai már kifizetvék, sulyostóul pedig a per tárgyának magasabb összege és az, hogy két aláírás tagadtatott meg rosszhiszeműen.

A nagyváradi ítélőtábla az elsőbírság ítéletét helybenhagyta, ellenben a kuria a másodbírság ítéletének egyedül felebbezett azt a rendelkezését, amelylyel az alperes háromszáz korona pénzbírság fizetésére köteleztetett, az elsőbírság ítéletére is kihatón megváltoztatta és alperest a pénzbírság fizetése alól *felmentette*.

Az indokolás szerint a per adatai nem nyújtanak elfogadható alapot annak a kétségtelen megállapítására, hogy alperes a kereseti váltókon látható aláírását tudva, rosszhiszemű-

leg tagadta meg, miért is pénzbírság alkalmazásának nem lehet helye és e részben mindkét alsóbíróság ítéletének megváltoztatásával alpelest a pénzbírság fizetésének kötelezettsége alól felmenteni kellett.

A nap furcsaságai.

A legfurcsább razzia.

Arad, március 27.

Forel tanárizgatásai dacára, van még pártolója; tisztelője Bachus megszentelt nedűjének. Ott van a földművelésügyi miniszterium. A borfelügyelők időnként lecsapnak a garázdálkodókra, s ha nem is üzik ki mindjárt a paradicsomból, a modern kornak megfelelőleg megbüntetik a szentségtörőket.

A földművelésügyi miniszter minden negyedik évben el szokta rendelni, hogy a közigazgatási hatóságok járják be az összes korcsmákat az országban és vizsgálják meg, hogy nincs-e valahol hamis bor. Ezt a vizsgálatot, amelyet egyszerre, egy napon tartanak meg mindenfelé — borrazzia-nak nevezik.

A földművelésügyi miniszter tegnap bizalmas értesítést kapott, hogy a főváros területén rengeteg sok a hamis bor.

Mivel erre feltétlenül hiteles adatok voltak és különösen néhány vidéki bortermelő jutott abba a gyanuba, hogy ők szállították a hamis bort Budapestre, a földművelésügyi miniszter, a belügyminiszterrel együtt elrendelte a bor-razziát. Az egyes kerületi előlíjáróságok, rendőrkapitányságok szigorúan bizalmas rendeletet kaptak, hogy október hó harmincegyedikén a bizottság, a vegyikísérleti állomás egy egy tagjával járja be a kerületekben levő összes vendéglőket és borkereskedőket és minden borfajtából vigyenek el egy litert.

Este a kerületi kapitányságok mindegyikének udvarán átlag tízezer palack bor hevert. A bizottság hétezerhatvankét vendéglőt, nyolcvankét borkereskedést járt be.

A hivatalos eljárás — mondanunk se kell — tele volt humoros jelenetekkel.

A VII. kerület területén egy bornagykereskedő üzletébe lépett be a bizottság.

— Jó hogy jönnek az urak. Itt nálunk minden bor hamis — mondta az üzletvezető, aki épen erősen összerördült a gazdájával.

Egy sváb korcsmában, a vizsgálók megkóstolták a kimérés alá kerülő italt, nagyon izlett a bor a bizottságnak.

— Ha már így izlik — legalább csináljanak az urak nekem egy kis reklámot.

A legmulatságosabb eset az Ullói ut kis bormérésében történt, ahova a vendéglős távollétében állított be a bizottság. Az asszony tiltakozott az ellen, hogy valaki lemenjen a pincébe.

— Várják meg az uramat

A bizottság nem várt, hanem indult lefelé. Az asszony kifutott az udvarra s a pince ajtó elé állott:

— Csak testemen keresztül mehetnek be az urak — mondta elszántan.

Rendőrrel távolították el az utból.

— Megöl az uram, ha megtudja — sirdogált keservesen, mikor a szigorú urak egyenkint eltűntek a pincegödörben.

Közben megérkezett a férj. Mikor meghalotta az esetet, rohant a pincébe. Ugyanis a jó ember a hordók mellett egy csomó angora macskát rejtgetett. Mellékesen ezzel is foglalkozott, természetesen iparengedély nélkül. Ezért nem engedett le a pincébe senkit.

Mikor látta, hogy a selymes szőrű állatoknak nem esett bántódásuk, vigan tűrte, mint fej-

tenek le a hivatalos urak minden hordóból egy-egy liter bort.

A dongák megett, mint később kiderült, hamis bor volt, meg is büntették a macskás vendéglőt.

A vizsgálat most ért véget. Az eredmény nem kedvező. Budapesten igazán sok a hamis bor. A csallóközi vidékről származó borokban sok szacharint találtak a vegyészek.

Már arról nem is szólunk, hogy vizezetlen bor ugyszólván nincsen Budapesten, csak hogy ezt a hordómintákból nem lehet megállapítani, a keresztelést ugyanis már odafenn vagy a pincéből jövet végzi el a csaposlegény.

Az óriási harc hát megindult a gyomor ezer és ezer ellensége ellen. Talán eljön az idő, amikor hébe-hóba egy korty valódi, teljesen tiszta ital kerül a fővárosi ember torkába. Addig várunk, várunk s isszuk a sok kotyvalékot.

Szélhámos cigányasszony.

Aggszűzek zsarolója.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Az aradi rendőrség bünygyi osztályát ma táviratlag arról értesítette a szegedi rendőrfőkapitány, hogy Szegedváros területét egy veszedelmes szélhámos hagyta el s valószínűleg Aradra tart. Bánfi Gyuráné vásárhelyi illetőségű cigányasszonyt azért tiltották ki már több városból, mert kuruzslással csapta be a keze közé került áldozatait.

Az aradi rendőrség kelő fogadtatásban fogja részesíteni őnagyságát, aki fia társaságában utazik.

Az érdekes asszony viselt dolgairól a következőket jelentik Szegedről:

Bánfi Gyuráné vásárhelyi cigányasszony. Háza, birtoka, pénze van, — de a nagy vagyon nincs az ő nevében. A szélhámos tudniillik nagyon óvatos asszony-személy. Néhány évvel ezelőtt nagy bajba került és azóta vigyáz rá, hogy ne lássa a világ, mennyi pénzt harácsol össze a furfangos szédelgéseivel. Három évvel ezelőtt azért jutott börtönbe, mert kicsalt egy öreg vásárhelyi paraszttól *húszezer forintot* forrólyosan kieszt mesével és mikor az öreg embert kiforgatta a vagyonából, otthagya nyomorban tengődve. A szerencsétlen ember a hódmezővásárhelyi szegények házában halt meg.

Eznek a hódmezővásárhelyi esetnek igen érdekesek a részletei. Bánfi Gyuráné egy napon, mikor kileste, hogy az öreg gazdálkodó maga van, fontoskodó arccal állított be:

— Nagy ujságot mondok, tekintetes ur. Magam se bínném el, ha igaz nem volna, olyan hihetetlen dolog...

— Ugyan, ugy-e? — rázta a fejét az öreg.

De hiába rázta, Bánfi Gyuráné közelebb húzta a székét hozzá és sugva folytatta:

— A maga pincéjében nagy kincsek vannak elásva és csak magán áll, hogy két hét alatt milliómos legyen.

Az öreg parasztnak föl sugárzott az arca: a vége pedig az lett, hogy másnap nagy titokban lementek a pincébe és ott Bánfi Gyuráné ajánlatára kétezer forintot ástak el.

— Annyit kell letenni, hogy a kincset fölvesse! — mondotta a cigányasszony. Mert nagy pénzeket ástak ám el itten.

— Hát maga honnan tudja?

— Álomban megjelent az isten, az sugta meg. A tekintetes ur is meglátja, ha látni akarná, mert úgy mondta, hogy még egyszer eljön.

Az „isten“ meg is jelent az öreg előtt. Nem volt más, mint a szélhámos asszony leánya, aki fűhér lepdőben állott elő. Bánfi megbökte a parasztot, hogy látja-e? Aztán megszólította a földre szállott „isten“-t:

— Baszd el, atyauristen, van-e pénz elásva a pince aiján?

És — csedik csodája — felelet jött a kérdésre:

— Tegyetek le még tízenkétezer forintot, akkor följön a földből az elátkozott pénz.

Ennyit mondott a fehér szellem, se többet, se kevesebbet. És a szélhámos asszony megkapta a tízenkétezer forintot. Se többet, se kevesebbet.

A kincseket, persze, nem kapta meg az öreg gazda, hanem a vagyonából alaposan kiforgatták. Mit tehetett? — följelentette Bánfi Gyuránét és az asszonyt el is ítelték. De a pénzt nem lehetett megvenni rajta és a kincses pince gazdája a szegények házába került a könnyenhiúsége miatt.

Bánfiné azonban, aki mindössze negyven éves, szőrösajku asszony, a kiszabadulása után új csalafintaságokon törte a fejét. Elment a felsővárosra Gera Erzsébethez. Gera Erzsébet heven esztendő már, de azért még leány. Ha az ember ránéz, könnyen megérti, miért nem tudott férjhez menni szegény. Ha sokkal szebb volt a klegyezés idejében, akkor is nagyon rút lehetett. Pedig pénze is van, még pedig sok. A pénz szagát érezte meg Bánfi Gyuráné és két héttel ezelőtt nagy hajlongással állított be Gera Erzsébethez:

— Jó napot, szépséges kisasszony!

Az ilyen megszólításhoz nem igen lehetett hozzászokva az öreg Erzsók, azaz pardon: Erzsike kisasszony és szívesen fogadta a cigányasszonyt, aki nagy dologban törte a fejét. Nagy sok beszéddel adta elő, hogy férjet akar szerezni a kiérdemesült aggszűznek.

Gera Erzsóknak se kellett több. Szélesre nyult a mosolygós, ellenben ősz hajtól fődött ábrázata és mosolyogva jártkelt a portáján. Természetesen. Hiszen büszke is lehetett a leendő párjára, aki tűzesszemű, fekete képű, dalos kedvű legény volt: Bánfi Gyuráné huszonkét esztendő fia. A hegedüléson kívül máshoz ugyan nem igen értett, a szépet a szerelmes aggszűznek nagyon ügyetlenül tette, de azért ifju volt és bohó. És végre is: ez a fő.

A szerelem a fő: mondotta Bánfiné is. A szerelem és a pénz. Pénz nélkül el sem temetik az embert, nem hogy férjhez adják. Zsarolta hát a boldogtalan — azaz, hogy nagyon is boldog — Gera Erzsit a furfangos cigányasszony lehető és lehetetlen címeken. A meg se kötött, még ki se hirdetett házasságot máris négyezer koronája bánja.

Csütörtökön aztán Bánfinét Gera Erzsébettel együtt találták a város háza folyosóján. A rendőrkapitány megfogja a cigányasszonyt:

— Ki az, akivel jár?

— Az én menyem!

— Ez az öreg asszony?

Gera Erzsébet fölcsattant:

— Micsoda? Először is nem vagyok asszony! Aztán meg, akármilyen is, férjhez megyek! Engem is szeret a legény, én is szeretem! Ó less az én napam!

— Igazad van! — tódította Bánfiné. Amit az isten összekötött, azt nem lehet szétválasztani. Te pedig az én fiamé lész.

A rendőrség nem volt egy véleményen a furfangos cigányesalóval. Rögtön kihallgatták a pompás szerelmi regény hőseit és a megállapított tények alapján Bánfi Gyuránét a fiával együtt a városból kintastították. Gera Erzsébetnek sokáig magyarázták, hogy a cigányok be-

akariák csapni és Bánfiné a leánya lehetne, nem pedig a napa, — de a forrókeblű hölgy nem igen hitte el a szédelgést. Mikor lefelé ment a városháza lépcsőjén, akkor is egyre azt hajtogatta:

— Pedig soha senki nem szeretett úgy, mint az a legény . . .

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: A tündérszerelem, operett. (C bérlés.)

Tündérszerelem.

(Regényes daljáték 3 felvonásban. Írta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Huszka Jenő. Bemutató előadás.)

Jókai Mór postikus regényét, a Tengerszem tündérét dolgozta fel operettnek Martos Ferenc. Hűségesen követte a fantasztikus regény gondolatmenetét és nem csinált belőle groteszk operettet. Ez előnyére szól Martos librettojának és akl szereti a minden emocio nélküli poezist, az szívesen gyönyörködik a bájos tündér-idillben, melyhez stíluszerűen simul Huszka ügyesen komponált zenéje. Huszka zenéje csupa reminiscencia. Találunk ebben a zenében a Bob hercegből, az Aranyvirágból és a Gill babából ügyesen komponált melódiákat, ez ugyan invenció hiányra vall, de egészében mégis hatásosak és szépek a Tündérszerelem zeneszámai.

A darab gyönyörű milióban játszódik és ha a kiállítás szép, úgy a darab sikere nagyjából biztosítva van. Szendrey remekül állította ki a Tündérszerelemet. A tengerszem tökéletes illuziót kellett és az egész szcenéria gyönyörű kiállításával frappánsul hatott.

Kállay Jolán adta Csillát, a vízi király leányát. Ebből szép és poétikus volt. Gyönyörűen énekelt. Kállay Jolánát bájosabb jelenséget ebben a szerepben el sem képzelhetünk. Nagyon jó volt *Faludy* a Cincér szerepében, *Ladislav* Gabort adta dicséretreméltóan. A *Baranyay* nővérek baletjét megismételték. Ha *Tilgerné* nem beszélt volna, úgy a Tündérszerelemnek még nagyobb sikere lett volna, bár így is, különösen a gyönyörű díszletekért, még nagyon sok telt házat fog csinálni. A zenekart *Schusster* dirigálta, ügyesen. H. G.

* A bériókhöz. Tekintettel, hogy a hétfőn színrekerülő *Nincs e valami elvámolni valója?* című bohózat minden szellemessége dacára frivól, tisztelettel értesítem azon t. bérloket, akik ezen előadásokra páholyaikat használni nem óhajtnak, az előadást megelőző napon a pénztárnál visszaváltatni szíveskedjenek *Szendrey* Mihály szinigazgató.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz a színházban. Délután mérsékelte helyekkel a nagy sikert aratott, pompás *Gretchen* című bohózat kerül színre a címszerepben *Novák* Irénnel, akinek e szerep egyik legkiválóbb alakítása. Este *Huszka* Jenő és *Martos* Ferenc nagyhatású, látványos operettje, a *Tündérszerelem* kerül színre harmadszor.

* *Nincs-e valami elvámolni valója?* Hennequin és *Wéber* szenzációs bohózatával teljesen elkészült a vígjátéki személyzet. A francia pikantéria páratlan kacagtató darabja az új francia színpadi irodalomnak és Európa szerte diadallal járta be a színpadokat. Az azonban bizonyos, hogy ez a darab túltessz az összes francia darabokon sikamlós ötleteivel. Nálunk hétfőn mutatják be ezt a pompás darabot, amelyben az egész vígjátéki személyzet játszik.

* Szkierverseny lovakkal. A téli sportok közül kétségtelenül a legérdekesebb a szki sport, melyet a hóval borított hegyeken űznek a sportemberek. Nálunk még csak a gyalog szkit ismerik, de Svédországban és Svájcban, ennek a sportnak a szülőhazájában már nagyban űzik a lovas szki sportot is, szédületes sebességgel száguldozva végig a legmeredekebb havasokon is. Az *Uránia* színház szombati műsorán eredeti lovas szki versenyt mutat be, amely izgalmaság tekintetében semmiben sem marad mögötte a ló versenyeknek. Az új műsor többi számai is nagyszerűek és változatosak, úgy, hogy a közönség nagy tetszésére számíthatnak.

* A Bosznay-kiállítás, amelynek első napja ugyszólván csak ma volt, nemcsak erkölcsileg, de anyagiag is nagy sikerrel indult meg. Az eredmény, melyet a táriat már az első napon felmutatott, valóban meglepő. Valósággal telong az előkelő közönség a táriat megtekintésére és abban a várakozásban, amelyet Bosznay képeinek fűz, nem is csalatkozik. Nem is csalatkoznak, mert a képek igazán művésziesek, egy zseniális festőművész hatalmas alkotásával. Emellett a képek, dacára nagy műértéküknek, olcsók is, bizonyos tehát, hogy a kiváló mester képeiből igen sok fog Aradon ekelni. A kiállítás egész napon át díjtalanul tekinthető meg a *Weiss és Klein* cég szalonjában.

* Az Eggenberger-féle képtárlat még csak két napig marad nyitva. Vasárnap este csomagolják a képeket s a gyűjteményt átviszik Temesvárra. A művásárló közönségnek tehát még két nap áll rendelkezésére, hogy az előkelő festőművészek tárlatáról készpénzen, vagy részletfizetésre beszeresszen magának egy két mérsékelt áru, de a legutolsó tárgyig értékes darabot.

A házasság értéke.

★

Marcel Prévost „Lettres á Françoise mariée” című új regényében megvédi a házasság intézményét a modernekkel szemben, akik a házasságot elavultnak és fölöslegesnek hirdetik. Alapvető elméletét a következőkben ismerteti a „Le Journal” utolsó számában:

Tagadhatatlan, hogy a házasság intézménye a huszadik század elején válságos állapotba került. A válság a különböző népek szokásai és törvényei szerint mindenütt más-más. Franciaországban a nyilvánosság előtt, az irodalomban, a színpadon és a politikában, Angolországban azonban és Amerikában is a törvények mögött fejlődik a válságos folyamat.

A válság nemcsak a házasság tartalmát és lényegét, de a formáját is érinti. A házasság lényegével szemben a tökéletes válás, a határidőre kötött házasság és a szabad szerelem teóriát érvényesítik. Nem gondolják meg, hogy ezek a reformok megbontanak és megsemmisítik a családi életet. Mert egy ember legbensőbb természete szerint csak egy családhoz tartozhatik. Mithelyt egy apa két asszonnyal két családot alapít, akkor mind a két család elveszti leglényegesebb karakterét. És ha a társadalom ellenőrzése nélkül alapíthatja a két családot, akkor a családi élet még inkább elveszti ősl természetét.

Ilyen a házasság. Jó-e vagy rossz? Fentartandó-e vagy megsemmisítendő?

A házasságra vonatkozó vitákból mind-egyedül kifelejtették azt a fontos tény, hogy az emberiség a szexuális egyesülések összes formáit gyakorlatilag kipróbálta már. Tapasztalataink vannak a szabad házasság, a határidőre kötött házasság és a válás előnyeiről és hátrányairól. És ezek a tapasztalatok nem is elmúlt időkől maradtak reánk. Mert a há-

zasságnak minden elgondolható formája, ugyszintén a válás is érvényben van most élő népek között. Nem kell tehát kísérletekről beszélni. A gyakorlatban tett tapasztalatok elégségesek arra, hogy belőlük az általános érvényű elméletet levonhassák. Prévost ezt a kettőt enlíti:

Mindama társadalmi közösségek, amelyek tartós rendben élnek, kiváltságos jogokat biztosítottak a feloldhatatlan házasságnak. Azert tették, mert csupán a feloldhatatlan házasság adhat a társadalomnak, mint a legfelsőbb családi egységek, szilárd tagolást. Ha maga a család nincsen kellőképpen megszilárdítva, ha széthull és részekre bontható, akkor a társadalom nélkülül az egyénhez vezető közvetítő tagot és nyomban rendezetlen állapotba bukik.

A feloldhatatlan házasság mellé az összes társadalmak a szabály alól való kivétel gyanánt a válás lehetőségét akceptálták. De csupán kivétel gyanánt, szelöztelőknek csak, hogy az összetömrített hó a kallant szét ne robbantsa. Ez a szelöztelők azonban még csak jobban erősíti meg a házasságot, mert megvédi erőszakos robbanások ellenében.

A házasság teoretikus felbonthatatlansága és praktikus szilárdága és tartóssága mindazonáltal legfontosabb tartozéka a szolid és tartós szervezett emberi társadalomnak. Nagyon hitvány az olyan kazán, amelyet csak egyszer használnak és nagyon éhítványulna az olyan társadalom, ahol a házasságok a válás előre fogant szándékával kötetnének.

Maddő képzelődés elgondolni olyan társadalmat, amelyben se házasságok, se válások nincsenek, mert ilyesmi sohse volt. Ilyen fantáziákkal nem törődhetnek a törvényhozó testületek.

Roppant nagy baj, hogy az emberek meg-gondolás nélkül nősülnek. A válás megkönynyítésére irányuló törekvések onnan származnak, mert kevesen értik a házasság szó komoly értelmét. A házasság, sajnos, már régen nem az az ünnepeles, változhatatlan elhatározás, ami ezidőt volt, manapság nem egyéb, mint a fantáziának vagy vágyának a kielégítése, néha meg csak közönséges ügylet. Sokkal könnyebben nősülnek, mint ahogy aláírnak egy váltót és sokkal súlyosabban érzik a váltókötelezettséget, mint a házasság kötelezettségét.

A társadalomnak tehát első sorban az a kötelessége, hogy a házasság komolyságának gondolatát megújítsa és megerősítse. A házasság nemcsak jó, de kipróbált intézmény is. Igaz, hogy nem minden házasságból virágozik ki a szerelem. De hát hiszen a szabad házasságokban sem örökös a paracsoló és legyőzhetetlen szerelem és nem is ez hozza össze minden esetben a szabad házasságban egyesült emberpárokat. Ellenkezőleg, a szabad házasság a legtöbb esetben a véletlen, az akaratgyöngeség és a tus asag eredménye. A házasság ellenben már azért is jó, mert a gyönges emberket megvédi a saját gyöngeségük ellenében. Csak rajtunk múlik, hogy a házasságban rejlt boldogságot és szépségeket megtaláljuk és meg-éivesszük.

Kétségtelenül igaz, hogy a házasságot hozzá kell idomítani a modern feifogáshoz. Hiszen, hogy ez elkerülhetetlen, a válósággal bizonyítható, a mely bizonyára nem volna, ha a házasság és a korszellem között nem volna ellentét.

A házasságban a hűség kölcsonös kötelesség. A korszellemet azzal kell kibékíteni, hogy e kötelesség teljesíthetőségét mindkét félre nézve egyenlőítjük. A házasságtörés egyformán büntetendő, akár a férfi követi el, akár az asszony. Mert, hogy az asszony hűtlenségét

eddig szigorubban itéltük meg, az nem volt igazságos.

Az asszony engedelmisségi kötelességét meg kell szüntetni. Ez már nem egyezik meg a mai szokásokkal és a mai felfogásokkal. A házassági közösségben nem lehet parancsoló zsarnok az egyik és akarat nélkül való alattvaló a másik. A házasságban csak két egyenlő állású fél élhet, akik minden dologban közös megállapodásra járnak el.

Ezek volnának a házasság reformjai, a melyek megvalósítandók. De ne gondoljuk, hogy a törvényhozások rövidesen meg is valósítják. A törvénynek lassu a járása. A reformot kezdék meg a komoly férfiak, az ő kezdeményezésüknek gyorsabb fogantatja lehet. A férj lássa be, hogy az asszony nem lehet e-upán a szívbeli gerjedelmek kielégítésének tárgya, sem disztárgya a háztartásnak, sem eselédje. Az asszony osztja a férj jogait. Ép úgy követelhet törhetlen hűséget a férjtől, mint ahogy az öle követeli. Az asszony pedig lássa be, hogy egyenlő jogok mellett személyéért és erkölcséért ő maga felelős.

Ime, ezek azok az alapvető gondolatok, amelyeket Marcel Prévost Lettres à Françoise mariée című regényében a házasság védelmében fejteget.

HIREK.

László Imre halálára.

Mulatott a főhadnagy ur,
Szépen feszült rajt' a mente,

— Huzd rá cigány — kiáltotta —
Kossuth Lajos azt üzente . . .

— Főhadnagy ur, lefokozták . . .

— Sebaj — felel a levante . . .

— Főhadnagy ur, nincsen kenyér,
Kossuth Ferenc ezt üzente . . .

— A Széchenyi-pár itthon Fővárosi tudósítónk jelentik: Széchenyi László gróf nevével Wanderbill Gladys-sal együtt Velencéből, ahol vasárnap óta időzik, holnap Fiuméba érkeznek, ahonét az esti gyorsvonattal Budapestre utaznak.

— A trónörökös és Lueger. Abbáziából jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös Fiumén keresztül magyarországi birtokairól tegnap Abbáziába érkezett és a Palace Hotelbe szállt, ahol őt szobát tartottak fenn számára. A főherceg megérkezése után nemsokára odaérkezett neje, Chotek Zsófia hercegnő is, aki Ausztriából Pragerhofon át utazott Abbáziába. Tegnap a trónörökös nevével együtt nagyobb kirándulást tett Lovrana felé. Az uton számos magyarországi és bécsi fűrdővendéggel találkoztak, akik felismerték és hódolatteljesen üdvözölték a fenséges párt. Lovranában az országút mellett áll Lueger bécsi polgármester villája. Amikor a trónörökös a villa előtt elhajtattott, Lueger ott állt a veranda nyitott ablakánál és mély meghajlással üdvözölte a trónörökösöt, aki barátságosan köszönt vissza. Ma reggel ideérkezett Rainer főherceg is, aki felkereste a trónörökösöt és hosszú ideig beszélgetett vele. Ferenc Ferdinánd délelőtt kocsin ismét Lovrana felé hajtattott. Az országúton jött eléje Lueger, mire a trónörökös megállította fogatát, kiszállott és kezét fogott a polgármesterrel, akivel mintegy tizenöt percig sétált élénk be-

szélgetésbe merülve. A trónörökös azután visszatért kocsijához és tovább hajtattott. Valószínű, hogy a találkozás előre elkészített dolog volt és újabb bizonyága azon intim viszonynak, amely Ferenc Ferdinánd és Lueger, a keresztényszocialista párt vezére között fennáll.

— Az aradi közskonyha-szövetkezet közgyűlése. Az aradi első közskonyha önszervező társaság e hó 18-án tartott közgyűlésén kimondotta véglegesítését és szövetkezetté való alakulását elhatározta. A szövetkezet f. hó 26-án tartotta alakuló közgyűlését a szép számmal megjelent régi és újonnan belépő tagok részvételével. Eddig összesen 126 üzletrészt jegyeztek. A közgyűlés kimondotta, hogy azon régi tagok, kik az újonnan alakult szövetkezetbe március hó 31-éig belépnek, felszerelési díjat nem fizetnek, azonban az ezen időn túl belépő régi tagok is az adagokonkénti 25 korona felszerelési díjat fizetni kötelesek lesznek. A szövetkezet igazgató elnökévé nagy lelkesedéssel Botka István pénzügyi titkár, eddigi elnököt közfelkiáltással újlag megválasztották. Az igazgatóság a következőképp alakult meg: **Elnök:** Botka István kir. p. titkár, **elnök helyettes:** Mishovits István m. kir. sőtárnok, **rendes tagok:** Kohányi Róbert kir. pénzügyi tanácsos, Boros Vida főreáliskolai igazgató, Lányi Pál m. kir. államvasuti főellenőr, Kulcsár István m. kir. p. ü. számellenőr, Barsy Aurél m. kir. sőhivatali ellenőr, Neulinger Béla arad-csanádi vasuti ellenőr; **póttagok:** Vass Mátyás házbirtokos, Szabóczy János m. kir. p. ü. számellenőr. **Felügyelő bizottság:** Palotay Antal főreálisk. tanár, Székely Salamon főreáliskolai tanár, Székely Károly arad-csanádi vasuti hivatalnok, Dávid József vaggongyári főtisztviselő. **Titkár:** Horger Károly m. kir. pénzügyi számtiszt. Egyben felhívja az igazgatóság mindazokat, akik még be akarnak lépni, hogy a szövetkezet elnökénél ebből szándékukat mielőbb jelentsék be, de különösen a régi tagokat jól felfogott érdeklükben figyelmeztetjük, hogy folyó hó 31-éig jelentkezzenek, hogy a felszerelési díj befizetésére vonatkozó kedvezményüket el ne veszítsék.

— Rochette szélhósszágai. Párisból jelentik: A Rochette által alapított részvénytársaságok részvényesei tegnap este gyűlést tartottak, amely nagyon viharos hangulatban folyt le. Határozatot hoztak, amelyben tiltakoznak a bankár letartóztatása ellen, mert ez okozza az őket ért nagy veszteségeket. A gyűlés követelte Rochette ideiglenes szabadonbocsátását.

— A politikai üdözés áldozata. Lembergől jelentik: Tegnap éjjel egy itteni fogadóban megszállt egy előkelő külsejű ur, aki a vendéglőnyvbe Ehrenberg Frigyes gróf nevet írt be és bécsinek vallotta magát. Éjjel két órakor emeleti szobájából az utca kövezetére vetette magát és azonnal meghalt. Szobája asztalán német nyelven írt cédulát találtak a következő tartalommal: „Esküszöm az Istenre, hogy ártatlan vagyok. Ártatlanul áldozata lettem egy orosz rendőrfőnöknek. Nem vétettem semmit. További felvilágosítás jelleke táskámban.” Irataiból kitént, hogy nem bécsi, hanem kievi származású és Oroszországban magas tisztviselői állást töltött be. Legutóbb mint magánzó Bécsben lakott. Valószínűnek látszik, hogy a politikai üdöztes elől menekült a halálba.

— Sikkasztó irodaigazgató. Besztercebányáról jelentik: Zierer Árpád itteni törvényszéki irodaigazgatót nagyobb mérvű sikkasztásért letartóztatták. A letartóztatás nagy megdöbbenést kelt. Ötven ezer korona hiányról beszélnek. Zierert a betegágyból szállították a rabkórházba.

— Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy Ehrenfeld Mór fibisi lakos vezetéknevét Ernyeire változtassa.

— Az arad-kovácsnázi vasut. A kereskedelmi miniszter az Alföldi Első Gazdasági Vasut Részvénytársaságnak a Mezőkovácsházától, Kunágota, Dombiratos, Dombegyháza, Iratos és Gáj községek érintésével Arad Buzsák végpontig vezetendő fővonalra és ezen vonalból kiágazólag egyrészt Almás és Nagykamárás, másrészt pedig Torna községig vezető 0-76 m-es keskenyvágányu h. é. szárnyvona akra kiadott előmunkálati engedély érvényét a lejáratától számítandó további egy év tartamára megújította.

— Rendőri hírek. Roth Zsigmond szállító ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyik ismeretlen tettes raktárából hat láda szappant elloptott. A nyomozás kiderítette, hogy a tettes Strebán Zoltán foglalkozás nélküli büntetett előéletű kereskedő segéd, aki Roithnál volt alkalmazásban. Letartóztatták. — Wladimir dzsiu dzsicu mester Nagy Imre nevű inasa egy revolvert elloptott a postára feladás végett elküldött harminc koronát elcsikkasztotta. A rendőrség a hűtlen fiut körözi.

— Hatszáz munkás sztrájkja. Marosvásárhelyről jelentik: A katonai reáliskola építésénél alkalmazott hatszáz munkás ma sztrájkba lépett, mert a bér emelésére irányuló követeléseiket nem teljesítették. Az összes munkálatokat be kellett szüntetni.

— Gyilkos cseléd. Szatmárról jelentik: Miklós Antal cseléd bérli Keresz József nevű cselédjét köteletségére figyelmeztette. Ére Keresz baltát ragadott és gazdája fejét kettéhasította. A gyilkost letartóztatták.

— Az orr áldozata. Szegedről jelentik: Borbolya Lajos ismert alakja a szegedi Csillagbörtönnek. Mióta a lopás mesterségét megtanulta, többet volt a börtön falai között, mint a szabad életben. A múlt év őszén is ült Borbolya Lajos. Nagyon el lehetett keseredve, mert öngyilkosságot akart elkövetni — egy dikicscel. De mikor a tette került volna a sor, megszeppent és csak az orrát vágta le. Gondolta, hogy úgy is meghal, ha az isten akarja. De bizony nem halt meg Borbolya, hanem a különös műtét után rettenetesen elkezdett ordítani fájdalomában. Berohantak a cellába a börtönőrök és elszállították a rabkórházba az öngyilkos jelöltet. Ott megoperálták, még pedig úgy, hogy a homlokából levágtak egy darab bőrt és azzal odavarrták a levágott orrész a törzshöz. Néhány hétig feküdt csak Borbolya és azután, mivel a büntetése is letelt már, kiengedték a börtönből szörnyen elcsufított, nagy, hosszú, toldozott földozott orral. Ez a rajta lévő csufság azonban nem gátolta őt meg abban, hogy ott kezdje megint, ahol elhagyta. Lopott megint nagy buzgósággal, mígnem elcsípték és bekleérték az ügyesség fogházába. A szegedi törvényszék mai fő tárgyalásán több rendbéli lopás büntetéseért ült a vádlottak padján. Szánalmas hangon eladta védelmére, hogy nem is annyira bűnös ő, mint szerencsétlen. Mikor a börtönből legutóbb kikerült, az volt a szándéka, hogy új életet kezd. De nem kapott sehol munkát, hanem még ki is nevétték és ganyolák lépten nyomon. Azért lopott, mert éhes volt. Eivégre — mondotta — akármilyen csuf is az ember, éhen csak nem halhat meg. A bíróság méltányolta a szerencsétlen tolvaj szomorú védelmét s öszbüntetésképpen csak tizenöt hónapi börtönrre küldte vissza a Csillagba.

— Tombola-est a Központi szállóban. Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy szombaton, f. hó 28-án a Központi szálló éttermében nagy tombola-estély lesz, szabad bemenet.

tel. Egy tombola jegy 60 fillér. A kijátására kerülő rendkívül szép és értékes tárgyak Lengyel Lőrinc kereskedő kirakatában láthatók. **Rónay János**, a Központi szálló tulajdonosa.

— **Kü'ső használatra.** Testrészek fájdalmai, eszes és köszvényes bajok és mindennemű gyulladások a Moll-féle sóborszesz-szel gyógyíthatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 1.90 kor. Szétküldés naponként utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. adv. szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

— **Rumcompositio** 1 literhez 20 kr. *Likör arcma* 1 literhez 30 kr. Vojtek és Weiszal. 191

TORVÉNYKEZÉS.

Izgatásért elítelt kurticsi pap.

— kuria döntése.

Arad, március 27.

Az 1906. évi általános képviselő választáson a pécskai kerületben erős küzdelem folyt **Vásárhelyi Dezső** függetlenségi és **Novák Aurél** román nemzetiségű jelölt között. A választás előtt, április 22-én **Kurtics**on volt nagy népgyűlés a román jelölt érdekében, amelyen **Nicorescu János** ottani gör. kat. plébános elnökölt. Az elnöki megnyitásban a plébános többek között a következőket mondta:

— A magyarok el akarják rabolni nyelvünket, hitünket és a mi a legszentebb, az iskolákba be akarják hozni a magyar nyelvet, hogy gyermekünk felejtse el anyanyelvünket. Rothadjon el azoknak hasa és bőre, a kik a magyar jelölttel tartanak! Képződjék seb annak torján, aki a magyar jelölt nevét kimondja!

Ezért a beszédért az aradi kir. ügyészség nemzetiség elleni izgatás miatt emelt vádat a plébános ellen, aki tagadta, hogy ezen szavakat használta. Az aradi kir. törvényszék ez alapon felmentette a vádlottat.

A nagyváradi tábla több tanút hallgatott ki, akik mindannyian igazolták a vádat, miért is a plébánost 3 havi államfogházra ítélte. A kir. kuria ma **Vaskó Pál** bíró előadása után hozdójárult a tábla ítéletéhez.

§ **Lengyel Zoltán és a Páskuj testvérek.** Tavaly február 17-én tudvalevőleg üdvözlő táviratot kapott **Lengyel Zoltán** Szilágysomlyóról **Páskuj** aláírással. A következő napon sértő tartalmu távirat érkezett ugyancsak Szilágysomlyóról és ebben a Páskujok kijelentették, hogy ők nem üdvözölték Lengyelt, mert becsületes hazafiak. E sértő táviratot több fővárosi lap közölte s ezek ellen Lengyel sajtópört indított, amelyeknek elseje tegnap folyt le s a vádlott felmentésével végződött. A tegnapi tárgyalás közlése kapcsán némely lap kifogásolja, hogy Lengyel Zoltán mért nem indított pört a Páskuj testvérek ellen is. Ezt a kifogást megcáfolja a vádtanács előtt lefolyt mai tárgyalás, amely Lengyel Zoltánnak a Páskuj testvérek ellen beadott panaszával foglalkozott. A Páskuj testvérek ugyan kifogásokat adtak be, amelyeknek során kijelentik, hogy Lengyelt sérteni nem akarták, csak a politikai meggyőződésük más, mint az övé, a vádtanács azonban **Kérészy Árpádnak**, Lengyel Zoltán képviselőjének elbterjesztésére Páskuj Antal: és István (a harmadik: József meghalt) becsületsértésért a büntető törvénykönyv 261. és 262. § a alapján vád alá helyezte, tekintve, hogy a sértést képviselővel szemben követték el.

§ **Véres korcsmai verekedés.** A múlt év május tizenkettedikén Zsigmondházán a Petőfi vendéglőben este egy gyermek zenekar szóra-

kostatta játékával a közönséget. Mikor a zene elhallgatott, **Náder József** szabómester kissé ittas állapotban felment a pódiumra és azt kívánta a zenészekről, hogy tovább játszanak, mikor pedig a banda erre nem volt hajlandó, dühében sorra feldöntötte a kottaállványokat. A vendéglőben idős nagyszámú publikum megbotránkozva nézte a garázda **Náder** viselkedését. Ott idogált egy társaságban ifj. **Menráth József** kőfaragó, aki véget akarván vetni a botránynak, egy ügyesen alkalmazott dzsiu-dzsiu fogással **Náder**et leemelte a dobogóról. Erre szóváltás keletkezett köztük, majd **Náder** ököllével **Menráth** arcába sújtott, **Menráth** pedig teljes erejéből pofonvágtatta **Náder**et. Ez most kést rántott elő és **Menráth**ot nyolc helyen megszúrta. A verkedésben többen is részt vettek, így **Metz Ferenc** és **Mahler Ferenc** zsigmondházi lakosok, akik **Náder** segítségére siettek és **Menráth József**en oly súlyos sérüléseket ejtettek, hogy az huszonhárom napig nyomta az ágyát. Feljelentésére az aradi kir. törvényszék ma foglalkozott az ügygel **Bittó József** elnöklése alatt. A vádlottak tagadták, hogy ők bántalmazták **Menráth**ot, de több tanu vallomásaival beigazolást nyert, hogy **Náder** kései, két barátja pedig kézzel-lábbal támadott **Menráth**ra. A bíróság, mivel az orvosi látleletből a sérülések begyógyulásának időtartama pontosan megállapítható nem volt, a bizonyítás kiegészítését erre nézve elrendelte és a tárgyalást elnapolta.

§ **Hat havi börtönből — két évi fegyház.** **Debreczy Géza** aradi kir. törvényszéki jegyző a múlt év december huszonnyolcadikán hazatérve lakására, azt a kelemetlen felledezést tette, hogy valaki feltörte a szobájában levő ruhaszekrényt és abból egy tölökabátot, öt inget és egyéb fehérneműt ellopozt. A rendőrség kiderítette, hogy a betörést **Barna György** husz éves, több ízben büntetett pincér követte el, akit a törvényszék hat havi börtönrre ítélte. **Barna** ezen ítélet ellen enyhítésért, az ügyész pedig súlyosbításért felebbezett. Ma hirdette ki **Bittó József** kir. törvényszéki bíró a nagyváradi tábla ítéletét, amely a törvényszék ítéletét megsemmisítette és az ifju betörőt két évi fegyházzal sújtotta.

CSARNOK.

Miss Northcott vőlegényei.

Irta: Conan Doyle.

Angolból fordította: Vörösmarty László. 11

Egy éjjel, úgy gondolom, a harmadik vagy negyedik lehetett, melyet a szigeten töltöttünk, lefekvés előtt kimentünk a konyhá elé, hogy egy kis friss levegőt szívjunk, mert szobánk kicsiny volt s az olajlámpa meglehetősen kellemetlen szagot árasztott. Mily jól emlékszem a legcsekélyebb körülményre is, mely ezzel az éjjel összefüggött! Vihar ígérkezett, északnyugaton összetornyosultak a fellegek, a holdat sötét fátyol takarta el, fényes árnyékeket vetve a kiellen szigetre és az alattunk háorgó tengerre.

A konyhá ajtaja mellett álltunk beszélgetve és épen azt gondoltam magamban, hogy barátom betegsége óta még nem volt ily vidám, midőn hirtelen rövid, éles kiáltást hallottam, és rátekintve, a hold sápadt fényénél láttam, hogy leghatalmas borzadály kifejezése ül arcán. Pillantása merevvé vált és hosszú, vékony mutatóujja remegett, midőn felemelte.

— Nézz oda! kiáltá. Ó az! Ó az! Látnod jön már a hegyoldalnál! Beszéd közben görcsösen megragadta kezcsuklómát. — Ott jön már felénk!

— Kicsoda? — kiáltám szemeimet a sötét-ségbe meresztve.

— Ó, — Kate, — Kate Northcott! kiáltá.

Miótt értem. Tarts erősen édes barátom! Ne enged, hogy elvigyen!

— Ember eszméj! mondtam vállon ragadva. Szedd össze magadat, hissen álmodsz! Nem kell semmitől sem félned.

— Elment! kiáltá megkönnyebbülve. Nem! az égre! megint itt van és közelebb — egyre közelebb jön! Megmondta nekem, hogy eljön értem és megtartja szavát!

— Jöjj be a házba, mondtam. Midőn kezét megragadtam, olyan volt mint a jég.

— Ah, tudtam! kiáltá. Már itt van! . . . Kinyújtja kezét! . . . Int nekem! . . . Ez a jel . . . El kell mennem! . . . Jövök Kate! . . . jövök . . .

Átöleltem karjaimmal, de emberfeletti erővel kiszakította magát és elrohant a sötétségbe. Követtem, kiabálva, hogy álljon meg, de csak annál gyorsabban szaladt. Midőn a hold egy pillanatra eltűnt a fellegek közül, láttam sötét alakját, amint egyenes vonalban rohant előre, mintha csak valami kitűzött célt akart volna elérni. Lehet, hogy csak képzelődés, de úgy tűnt fel nekem, mintha a pislogó fényben valami bizonytalan tudok megkülönböztetnél, valami imbolygó alakot, amely kinyújtotta kezét és előrevezette. Még láttam a homályból élesen kiváló körvonalait, amint egy halomhoz ért, aztán eltűnt és ekkor látta emberi szem utoljára **Barrington Cowlest**.

A halászkok és én egész éjjel lámpákkal jártuk be a szigetet, átkutatva minden egyes bokrot, de a nélkül, hogy szegény elveszett barátom nyomára tudnunk volna akadni. Az ut, amelyen futott, a tenger mellett emelkedő zord sziklasorban végződött.

Itt egy helyütt a párkányzat széle széjjel volt morzsolva és a gyepen emberi lábnyomok látszóttak. Megvizsgáltuk a nyomokat és lámpákkal a párkány felett átnézve letekintettünk a 200 lábnyi mélyben alattunk zajló habokba. Hirtelen a hullámok zajgásán és a szél üvöltésén át egy különös, vad kiáltás tört fel a mélységből. A halászkok, ez a természettől babonás faj, azt állították, hogy női kacaj volt és alig tudtam őket a keresés folytatására rábírn. Ami engem illet, azt hiszem, valami tengeri madár vijjogása lehetett, melyet lámpáink fénye felzavart álmaiból. Bármi volt is, nem kívánom, hogy még egyszer halljak ily hangot.

(Vége következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki előfizető. A gabona díjtételek a pécska — aradi viszonylatban azért emelkedtek oly magasra, mivel a 30 filléres díjtétel elnézésből 20 fillérral került a díjszabásba. Az arad — újszentannai ugyanolyan távolságu viszonylatban ugyanakkor 30 fillér volt. Az emelés tehát itt 1 fillér. A szegedi 10⁰/₁₀ os emeléssel a pécskai díjtételek még mindig nagyon mérsékeltek, mivel a rendes 81 filléres díjtétel 51 fillérré van mérsékelve.

D. M. Paulis. A jegyzékért tessék a „II. Rákóczi Ferenc Lovasszobor Sorsjátéka-t rendező egyesülethez, (Budapest, IX. Boráros-tér 2. szám) fordulni.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Az időjárás ma már kellemesebb, de még mindig nem teljesen tavaszi jellegű. azonban így is megfelelő és a vetések fejlődésére kedvező.

A gabonaüzlet irányzata a kielégítő mezőgazdasági állapot hatása alatt áll és lanyhuló irányzatot követ.

A mai piacon elkelt:

4—500 mm. buza 10 40—10 60

2—300 mm. tengeri 5 90—6—

Náviages jegyzés:

Rozs 9 40—50

Zab 7—7 10

Árpa 6 40—50

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktörzsa.

Az Arad Közlöny távirati budosítása.

Budapest, március 27

20 fillérrel olcsóbb árak. Amerika és egyéb öt-nyolccaddal olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	11.42—11.43	11.36—12.37
Buza októberre . . .	9.71—9.72	9.68—9.69
Zab áprilisra . . .	7.61—7.62	7.55—7.56
Rozsa áprilisra . . .	10.35—10.36	10.30—10.31
Tengeri májusra . . .	6.61—6.62	6.55—6.56

Zárás 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	646.25
Magyar hitelrészvény	773.25

Budapest-kőbányai sertéskezelés.

— Március 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felett súlyban — fillérig; közep páronként 300—400 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felett súlyban 128—130 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban 128—130 fillérig; könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 128—130 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogramm felett súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — fillérig. Sertéselészám: Március hó 23 napján volt készlet 27 394 darab, március 24. napján főlhajtott 566 darab, március 24. napján elszállított 233 darab, március 26. napjára maradt készletben 27 727 darab. A hízott sertés üslet irányzata: Csendes.

IDEGENEK ARADON.

— Március 27. —

Központi-szálloda. Molnár Mór nyomdatulajdonos Szekszárd. — Szilasy Nándor utazó Budapest. — Serbán János jószágigazgató Budapest. — Kner Izidor nyomdatulajdonos Gyoma. — Várnay Géza könyvnyomdász Szeged. — Stern József utazó Budapest. — Bosznay István festőművész Debrecen. — Tefert Károly gyógyszerész Elek. — Wachs József utazó Budapest. — Klein Antal utazó Budapest. — Hirn Samu utazó Budapest. — Szokoly Elemér püspökségi számvevő Nagyvárad. — Laszki Ármin nyomdatulajdonos Nagyvárad. — Gombos Ferenc nyomdatulajdonos Kolozsvár. — Klein Samu nyomdatulajdonos Miskolc. — Metal Gyula utazó Buttyin. — Karácsonyi János utazó Budapest. — Drottler Péter nyomdatulajdonos Nagyszeben. — Melzer Henrik nyomdatulajdonos Nagyszeben. — Nagy Károly miniszteri főerdőtanácsos Budapest. — Winkler Rudolf felügyelő Budapest. — Werner Ignác kereskedő és neje Déva. — Deutsch Ferenc mérnök Kolozsvár. — Prágay Lajosné intéző neje Kunágota. — Löwy Simon hivatalnok Budapest. — Fried Emil utazó Budapest. — Deutsch Jakab vállalkozó Kolozsvár. — Heves Vilmos mérnök Kolozsvár. — János György arvaszéki iktató Déva. — Priger Bertalan utazó Budapest. — Spitzer Lajos utazó Budapest. — Kovács Zoltán hivatalnok Debrecen. — Prener Jakab kereskedő Győrök. — Weisz József könyvvezető Csermő. — Csura István Budapest. — Deák Lajos községi jegyző Majlátfalva. — Weisz József utazó Budapest.

Fehérkereszt-szálloda. Kovács Félix utazó Bécs. — König Frigyes utazó Krefeld. — Hahn Sándor utazó Bécs. — Sabhart Károly utazó Bécs. — Weisz Amália kereskedő Bécs. — Deutsch Arnold utazó Eszék. — Kelemen Ármin utazó Budapest. — Csillag Ferenc utazó Budapest. — Mann Jakab utazó Bécs. — Weisz Márkus utazó Budapest. — Friedmann Mór vállalkozó Gyulafehérvár. — Buchwald Samu utazó Szabadka. — Koncz Ernő építész Kolozsvár. — Hegedüs Emil utazó Temesvár. — Demian Konstantin szeminarium gondnok Nagyszeben. — Popper Nándor utazó Szeged. — Pangrazis András vállalkozó Budapest. — Bonató János vállalkozó Budapest. — Suru Sándor állatorvos Brassó. — Fürst Dávid utazó Budapest. — Kaufmann Gyula vállalkozó Tövis. — Kneffel Sándor utazó Bécs. — Macskási Mária nevelőnő Debrecen. — Presburger Mór vállalkozó Tatatóváros. — Liebermann Fülöp utazó Bécs. — Epstein Herman utazó Bécs. — Goldsand Miksa utazó Bécs. — Skulesky Lipót utazó Brünn. — Marek József utazó Werkschusen. — Brenner Mór utazó Budapest. — Cwebauer Frangepán utazó Pozsony. — Kekel János mérnök Petrozsény. — Weisz Béla kereskedő Zsid. — Francisky Vilmos kir. erdész Sztágota. — Francisky Manó Sztágota. — Francisky Gizi Sztágota. — Molnár Frigyes utazó Budapest. — Kreuz Ferenc utazó Budapest. — Marházy Lajos magánmérnök és neje Budapest. — Halász Ferenc utazó Budapest. — Pártos Ryszó mérnök Brassó. — Adler Armin utazó Budapest. — Radó Mór utazó Isride. — Nachman Lajos utazó Budapest. — Róth Miksa utazó Budapest. — Kossak József Temesvár. — Wappl Viktor utazó Budapest. — Kohn Lipót utazó Budapest.

Vass-szálloda. Teits Izidor aranyműves Budapest. — Kripka Jenő utazó Budapest. — Klamber Arthur utazó Budapest. — Neumann Jakab utazó Pécs. — Pannonia-szálloda. Schwartz Lipót utazó Budapest. — Dragán L. Nagytopolycs. — Pozsár János ügyvédjelölt Nagylak. — Csionik János utazó Topolyavec. — Fenyves Béla utazó Budapest. — Nikolits Száva utazó Budapest.

Vass-szálloda. Teits Izidor aranyműves Budapest. — Kripka Jenő utazó Budapest. — Klamber Arthur utazó Budapest. — Neumann Jakab utazó Pécs.

Pannonia-szálloda. Schwartz Lipót utazó Budapest. — Dragán L. Nagytopolycs. — Pozsár János ügyvédjelölt Nagylak. — Csionik János utazó Topolyavec. — Fenyves Béla utazó Budapest. — Nikolits Száva utazó Budapest.

Nemzeti Színház.

Szombat, 1908. évi március hó 28-án:

C) bérlet.

E) bérlet.

Tündérszereltem.

Regényes daljáték 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc. Zenejét szerzette: Huszka Jenő.

SZEMÉLYEK:

Vizi király	Szathmári Á.	Gergő	Ladisslay J.
Csilla, leánya	Kállay Jolán.	Orszo	Zalay Margit
Cincér	Faludy K.	Csalabér	Leóvey Leo.
Máté	Várnay Jenő.	Csalabérné	Beakóné.
Borbála	Szilágyi B.	Remete	Hunyady J.

Kezd its este 7 óra fél órakor.

Nagyszerű műsor. Remek sportképek. Gyönyörű felvételek.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. március hó 28-án, szombaton:

1. A baccarat. Olasz dráma. — 2. Postakocsirablók Texasban. Természet után. — 3. Csodálatos tükör. Színes varázskép. — 4. Skiverseny lovakkal. Sportkép. — 5. Carrarai márványbányák. Természet után. — 6. A zab hatása. Kacagató. — 7. Feltékeny feleség. Nagyon érdekes. — 8. Agglegény. Mulatságos. — 9. A keletázsiai világtorgalom utvonala. Uránia előadás.

Minden előadás alatt katonazene játszik. — Csukrázda.

Előadások hétköznapokon délután 5 órától kezdve este 10 óráig.

Vasárnap délután 2 órától kezdve.

NYILTTER.*

116—1908. g. sz.

Versenyárgyalási hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a törvényhatósági bizottság 6735, 7077, 7299, 7539/1908—138. számú határozata alapján a 108—1908. g. számú március hó 28-ára kitűzött versenyárgyalási határidő hatályon kívül helyezésével Arad sz. kir. város által építendő hatlemi iskola építési munkálatainak biztosítására folyó évi április hó 3-án d. e. 1/10 órakor a városháza földszinti termében zárt ajánlati versenyárgyalást hirdet.

Az iskolák helye: Fürj-utca 5., Csutoratca 12., Mihály-utca 60., 61., Gizella-utca 10., Kovács-utca 17. és külhatár, szeretyházi dűlő. Az iskolák helye a városi mérnöki hivatalnál kitett térképen megtekinthető.

Helyszíni rajz, tervek, munka mennyiség és méret kimutatás, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt d. e. 9—12-ig és délután 3—6-ig megtekinthetők, ugyanott megszereshetők az ajánlati költségvetések is ivenként 40 fillérért, valamint az ajánlati lapok is.

Ajánlatok tehetők:

I. Az egyes iskoláknál teljesítendő munkákra külön-külön és pedig: 1. föld. kőműves, elhelyező és cement munkákra 2. kőfaragó munkákra. 3. ács munkákra. 4. bádogos munkákra. 5. tetőfedő munkákra. 6. asztalos munkákra. 7. lakatos munkákra. 8. mázólok munkákra. 9. üveges munkákra. 10. szobafestő munkákra.

II. Az egyes iskoláknál teljesítendő összes munkákra.

Versenyezni óhajtok felkéretnek, miszerint a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt közvetlenül vagy posta útján a kitűzött nap délelőtt 1/10 óráig Aradváros gazdasági székéhez annyival is inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezetteket figyelembe nem vesszük.

A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 50%-át készpénzben, vagy a közszállításokra vonatkozó 55800—1907. sz. közszállítási szabályzatban megjelölt óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül f. év április hó 3-án délelőtt a városi pénztárnál letenni, s a letétjegyet ajánlatához csatolni.

Ajánlat csakis a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és a munka mennyiségei szerint kimutatási űrlapon egységes árakkal tehető, megjegyezzük azonban, hogy százalékos árengedménnyel vagy felülfizetéssel tett ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

Az ajánlatok borítéka a következő felírással látandó el: „Arad sz. kir. város gazdasági székének“ Arad.

„Ajánlat a 116—1908. számú hirdetésben kiírt iskolának munkájára.“

Az építkezés a felszólítás után azonnal megkezdendő és az iskolák folyó év július hó 1-ig tető alá hozandók és folyó év szeptember hó 15-ig teljes készen átadandók.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket és költségvetést, vállalati általános és részletes feltételeket a helyi viszonyokat teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályrendelet 25 §-a értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, a kik a szóban levő építési munkálatok teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek már ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni. A versenytárgyaláson kizárólag az Építőiparosok Országos Szövetségének tagjai vehetnek részt.

Kikötetik, hogy az építésszek kizárólagos hazai gyártmányu anyagot használhatnak és magyar honos munkásokat alkalmazhatnak, a mely kötelezettség egyik vagy másika alól indokolt esetekben felmentést a belügyminiszter ur adhat.

Azon ajánlattevők akik ajánlatuk benyújtásakor Arad város közönségével üzleti összeköttetésben nem voltak, illetőleg ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelem és ipar kamara bizonylatával igazolni, a melyhez vállalatuk tartozik.

A város közönsége fent tartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az ajánlott árakra szabadon választhasson.

Arad, 1908. március. 16-án.

A gazdasági szék.

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.

Angol női costum kelmék nagy választékban

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI
== SZÉNSAV-MŰVEK ==
 Újonnal berendezve kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

Szénsavat
 a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szikvizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra. Úszó nem tévesztendő mesterségesen előállított, kavószerű szén-savval.

Megbízható, szigorúan felkísmeretes készítés!
Buziásfürdői ásvány- és gyógyvizek
 1/4 és 1/2 literes üvegekben. 5001 Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utól nem ért gyógyhatás. Elsőrendű asztali víz. Felvilágosítással készségesen szolgál.

Muschong-Buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.
 Bürgönyesim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz. Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Az 1902. évi versenytárgyalási kiállításon és az 1901. évi mákói ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA
 ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI
ORGONA-ÉPÍTŐ MŰINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.

Szállt kitűnő, legújabb rendszer szerint készített
pneumatikus orgonákat
 bármily nagyságban a legolcsóbb árak mellett.

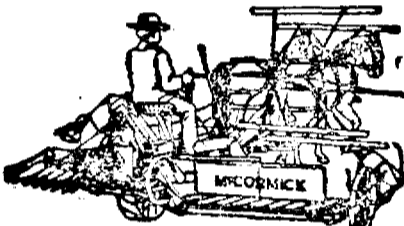
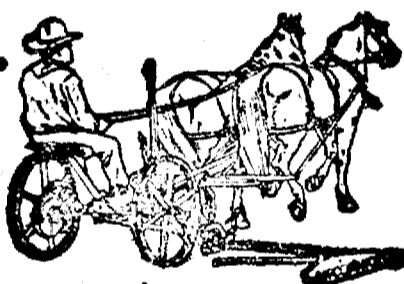

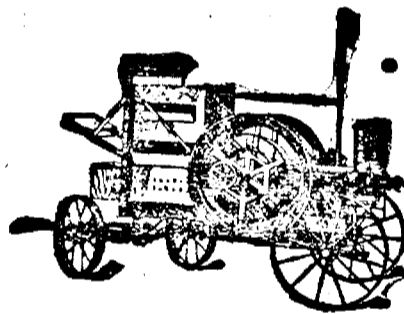
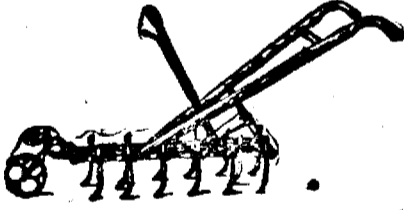

Javítások, átalakítások és hangolások átvetetnek, olcsón és kitűnő szakértelemmel eszközöltenek. Bővebbi felvilágosítással és költségvetéssel szívesen szolgálok.

az 1896. évi kiállításon A nagy millenniumi éremmel kitüntetve.

M. Cormick
 amerikai aratógépgyár

igazgatósága és főraktára: Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
 Knecht E. John igazgató.
 Mo Cormick kévekötő-aratógépei és marokrakó-aratógépei a magyar viszonyoknak megfelelően külön lesznek gyártva. Ez nem áras frázis, hanem tény!

Összes gyártmányunkról saját képek segítségével tájékozódni lehet. Kérjük.

Vezérképviselő: Kovács Som és Társai Aradon. 5956

8220 - 1908. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság pályázatot hirdet a Krassó-Szörénymegyében fekvő Tergovesz községben egy két tantermes és két tanítói lakással ellátott iskolaépület és melléképületeinek megépítésére.

Kikiáltási ár 19261 korona 42 fillér.

A zárt írásbeli versenytárgyalás Bálinczon, a kinestári telekvezető hivatalos helyiségében 1908. évi április hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor fog megtartani.

Ajánlattevő, az ajánlott összeg öt (5) %-ának megfelelő készpénz, vagy elfogadható értékpapirokból álló bánatpénzzel terhelt, vagy az ennek valamely kir. adóhivatalnál történt letételét igazoló nyugtával felszerelt, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott, lepecsételt és kellő felírással ellátott írásbeli ajánlatot tartozik benyújtani, amelynek tartalmaznia kell ajánlattevő azon nyilatkozatát, hogy ő az árlejtési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak a áveti.

Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Ajánlatok a bálinczi m. kir. telekvezetőnél folyó évi április hó 15. napján délelőtt 10 óráig nyújthatók be, a hol a tervrajz, költségvetés és a feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Elkésett, utóajánlatok, vagy táviratok nem fognak figyelembe vétetni. 1898

Aradon, 1908. évi március hó 20-ik napján.

Magyar királyi Államjóságigazgatóság.
 (Utánnymás nem díjaztatik.)

Kirakataink megtekintését kérjük!

Alapított 1840. évben.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA ARAD,
 Szabadság-tér.

Tavaszi divatjelme és mosóáru újdonságok felülmúlhatatlan választékban!

Szőnyegek I. Axminster nyírott, csokly szépségűkibával, a vásártartama alatt kivételes olcsó árakon!	2 méter széles, 3 méter hosszú 27 frt (rendes ára 40 frt.) 2.50 méter hosszú, 3.50 méter széles 42 frt (rendes ára 60 frt.)	Cérna és pamut-vásznak, chiffonok nagy gyári raktára.	Legújabb érkezett sok ezer méter maradék vászon és chiffon 25-30% ármegtakarítással!
--	--	---	--

Kelengyék és ezek ke lőkei, u. m.: cérna-csipek, schweizeri bal st-hímzések, kézi stinjelések óriási választékban a legolcsóbb gyári árakon!

Rosenblüh H. és Társa,
 Szabadság-tér.

Kirakataink megtekintését kérjük!

VERSENY ÁRAK!

Telefon szám 151.

Nagy
könyvkötészet.

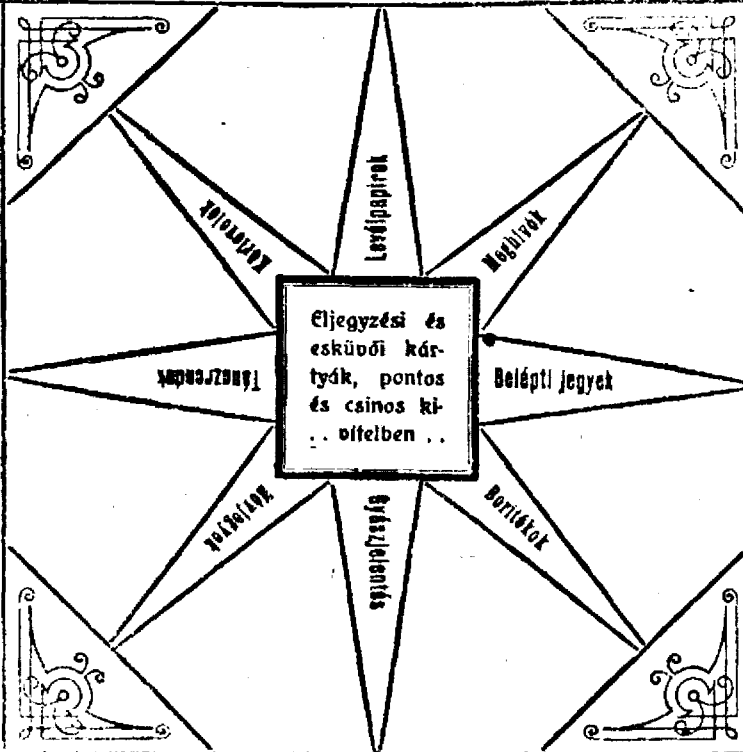
ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVNYOMDÁJA
ARADON, JÓZSEF FŐHERCZEG-UT 22. SZ.

Érték
támogatás

Riánlja
kötésben berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt

NYOMDÁJÁT,

hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legme-
dernebb kiötelben ju-
tányos árbam készített-
nek el.

Aradi Közlöny

a legnagyobb és legúj-
jebb vidéki politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben:

1 ére 24 korona
1 hóra 2 korona.

Widéken:

1 ére 28 korona.
1 hóra 2 kor 40 f.

Szerkesztőégi telefón 357.

Kiadóhivatal . . . 161.

3418 - 1908. kh.

Hirdetmény.

Az 1.02. évi 27296 - 645. számú közgyűlési határozat alapján közhírré teszem, hogy az Aradon üzlettel és állandó lakással nem bíró nem magyar honos vas és porcelán kereskedők az országos vásárok alkalmával csak a Ferenc-téren telepedhetnek le és csak sátrakban árusíthatnak.

A kik ezen vásári rend fenntartása érdekében tett intézkedést megszegik, az 1879. évi XL. t.-c. 78. §-a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek s ezenkívül az árusítástól is eltiltatnak.

Arad, 1908. évi március hó 25.
Sarlot Domokos,
főkapitány.

3416 - 1908. kh.

Hirdetmény.

Arad város kapitányi hivatala által a 104800-901. sz. m. kir. földművelésügyi miniszteri rendelet értelmében közhírré tétetik, hogy Gáj, Sága és Poltura városrészekben lakók ló és juh állománya április hó 8-án d. e. 7-12-ig, a szarvasmarha és sertés állomány április 9-én d. e. 7-12-ig Gájban, a Gizella-téren.

A tanyai ló és juh állomány április 8-án d. u. 2-5 óráig, a szarvasmarha és sertés állomány április 9-én d. u. 2-5 óráig a Turay csárdánál.

A belváros, Erzsébet- és Sarkad külváros, valamint Ujtelep városrészben lakók ló és juh állománya április 13-án d. e. 7-12-ig, a szarvasmarha és sertés állománya április 14-én d. e. 7-12-ig a vásárálláson lesznek megvizsgálva. A vizsgálatról a fentebb kitű-

zött napon távol maradtok állat állománya április hó 22-én d. e. 7-12 óráig a vásártéren lesznek megvizsgálva.

Azon állatbirtokosok, akik állatállományukat a kijelölt vizsgálati helyre és időre elővezettetni nem kívánják, kötelesek ebbeli szándékukat a községi előjárásnak a vizsgálat megkezdése előtt írásosan bejelenteni és állataikat saját költségükre, a vizsgálatra illetékes állatorvos által 8 napon belül külön megvizsgáltatni.

Azon állatbirtokos, a ki külön állatorvost tart, vagy állatjaira állatorvos által rendszeresen és állandóan felügyeltet, nem tartozik haszon állatait a tavaszi haszonállatvizsgálat alkalmával a kijelölt vizsgálati helyre elővezettetni: az ilyen állatállományt azonban a gazdaság külön állatorvosa, vagy állandóan kezelő állatorvosa köteles a tavaszi haszonállatvizsgálat határnapját megelőző három napon belül darabonként megvizsgálni és az eredményt a tavaszi vizsgálatot teljesítő állatorvossal közölni, a ki ezen állatállomány vizsgálati eredményét és létszámát a szükséghez képest hivatalból ellenőrzi.

Arad, 1908. évi március hó 26.
Sarlot, s. k.
főkapitány.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

**Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
Hajós-féle kellemes ízű
Csukamájolaj.**

Gyermekek és felnöttek által egyaránt kedvelt.
Ára egy üvegnek 2 korona. 241

**Fagydaganatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére
kötő hatású szer a Hajós féle
FAGYBALZSAM.
Egy üvegnek az ára 70 fillér.**

**Tyúkszem már nincs többé!!
Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle
ANAGALLIN
használák. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.
Fenyőillat a szobában. Ára 70 f. 11ér.
Ibolya, Gyöngyvírág és Heliotrop szobailatok, üvege 70 fillér.**

„Never“ amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb övszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.
Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:
Hajós Árpád
gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában
Arad, Andrássy-tér 22. sz., a meggyházal szomszé-
gában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tavaszi Blouse Album

igen változatos eredeti francia blouse mintákkal. Ára 1 kor. 50 fill. Aradon kizárólag **Ingusz L. és Fia** könyvkereskedésében kapható. 201

Szegények

valláskülönség nélkül kapnak főzeléket csütörtökön déli órában hentesnél, a Simonyi-utca ban. El fogadok mindenféle élelmi cikett a szegények közt kiosztás végett. 51

Aradon,

a József főherceg-uton, a törvényszéki palotával szemben nagyobb telek eladó. Tudakozódní lehet Dr. Momák Döme ügyvéd irodájában. 1363

Szöllőkaró eladó!

25—30 ezer drb 7 sukcos és 8—10 ezer drb. 5 sukcos tölgyfából készült jó erős szöllőkaró eladó Gálfy Gábornál, Guraszáden. 1375

Üzleti könyvek,

a. m.: strazzák, főkönyvek, stb. gyári raktára. Ügyvédi nyomtatványok teljes lerakata. Irodai felszerelések legelőnyösebben szerezhetők be Kerpel Izsó könyv- és papírkereskedésében, Aradon. 212

Egy nagyobb takaréktüzbély

eladó. Bővebbet az aradi ipartestület titkári hivatalában. 1412

Eladom

vagy bérbeadom 40 év óta fennálló fűszerüzletem, korlátlan italméréssel 400 □-ól kerttel, gyümölcsössel. Cim a kiadóhivatalban. 1415

Inas és szakácsnő

házaspár felvétetik Perényi-utca 1. szám alatt. 1411

Egyik legnagyobb alföldi városban kitűnő forgalmu szépen berendezett

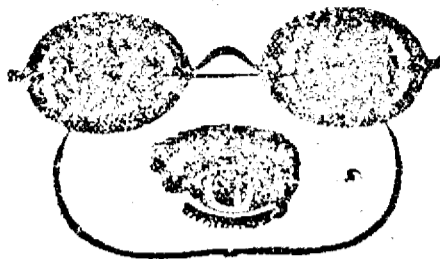
fűszer és csemegeüzlet eladó családi okból. Bővebbet Arad, József főherceg-ut 18., földszint balra. 1410

Elsőrendű létszerész Ezer

DICK-SÁMU

órák és látzardák

Arad Leószay-lőr és Weitzer János-utca sarkán

Kiad és javít mindennemű órákat kiváló jóállítás mellett a legolcsóbb árakon. Raktaron tart mindennemű színházi látzardákat a legkülömbözőbb kiállításban, legismertebb logznettek, orrcsipejtők és szemüvegek arany ezüst, nickel és tekerőboka csont keretekben legjobb üvegökben.

Nagy raktár sűrűségi fokmérőben, bor, must és szesz részére, továbbá mindenféle hőmérők, mindennemű kivitelben.

Szemüvegek és orrcsipejtők orvosi rendellet szerint azonnal készíttetnek.

314—1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírótság 1907. V. 864 13. számú végzése által Első Arad—Szt.-Mártoni takptár részv.-társ végrehajtató javára, Korbuly Lajos és neje ellen 765 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkal-

mával bíróilag le- és felülfoglalt és 1267 koronára becsült butorok, női ruhaneműek, férfi ruhaneműek, piáninó és szervizekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak a még fizetetlen összeg erejéig.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Kutaspusztá Korbuly tanya leendő eszközlésére 1908. március hó 30-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cikk 108. §-ában megállapított föltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1908. évi március hó 14. napján.

Török Dénes,
bírósiági végrehajtó.

1416

Intelligens hivatalnok

kiváló erő, fix fizetés mellett utazásra kerestetik.

Kivánatos a magyar és német nyelvnek szóban és írásban, a szerb nyelvnek pedig szóban való tudása.

Pályázók fizetési igényeik és referenciák megjelölésével ellátott ajánlataikat, lehetőleg fényképpel intézendők: 1323

Clayton & Shuttleworth Ltd.
Temesvár-Józsefváros,
Uri-utca 1. szám.

Uj üzlet!

Szabott árák!

Uj üzlet!

Saját érdekében

győződjén meg arról, hogy a világhírű

Kobrak-cipőkben

a legkényelmesebben lehet jární, a mi a kitűnő szabás és finoman kidolgozott anyagnak köszönhető.

A szabadalmazott, kézzel kötött, bőr Kobrak sandálok hölgyek, urak és gyermekek részére már megérkeztek és kaphatók Aradon kizárólag

Lányi Marcell

Kobrak cipőraktárában

967

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz.

Uj üzlet!

Szabott árák!

Uj üzlet!

Arany oklevéllel kitüntetve.

Braun Samu, Berger Antal és Társai

szobafestő és mázoló munkák vállalata
ARADON, FORRAY-UTCA 7.

Van szerencsénk az igen tisztelt közönség figyelmét felhívni, hogy Aradon **Braun Samu, Berger Antal és Társai** cég alatt **szobafestő és mázoló ipart** üzünk.

Azon körülmény, hogy cégünk az Aradon már elismert legjobb festőkből alakult meg, továbbá, hogy a munkák kivitele személyesen általunk történik, ezeknél fogva abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy úgy egyszerű, valamint legpazarabb kivitelű szobafestő és mázoló munkákat akár helyben, akár vidéken a legjutányosabban végzünk.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérjük

1403

Braun Samu, Berger Antal és Társai.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Mollnak védjegyét és aláírását tünteti fel.

A MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, máj bántalmak, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen a jeles háziszor, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

csak akkor valódi ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A MOLL'S FRAUKRANTZSCH und SALTZ

Moll" felirattal ónozáttal elzárva van. A Moll-féle sóborszesz növeztetés mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény, csusz és a meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyiszappan gyermekek és felnőttek egyszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1-80 fill. Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszékhely: BÉCS, I., Tuchlauben 9. sz. 5941

MOLL A gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD gyógyszerüzében.

Legolcsóbb, legjobb
bevásárlási forrás

háztartási szükségletek

fedezésére.

AJÁNJUK.

Arcz-cremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hölgyporok	Szájvizek
Kölni vizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

K O H N M Á R T O N

1886

Teljes tiszteltet

árusítok, nehgy a tömeges megjelenés a pontos és figyelmes kiszolgálást lehetetlenne tegye.

délután 3-tól 7 óráig és
dél előtt 9-től 12 óráig és

A miig kizárólag ez az árukiállítás tart a t. vevőközönség érdekében l. é. május 1-ig naponta a mai naptól fogva hasonló előnyös feltételek mellett becsajtom a n. é. vevőközönség rendelkezésére.

nem sorolható cikkeket
csipke és gypaju függönyök, szőnyegek, linoleumok, női és férfi ingek és az itt fel-
cérna és pamutvásznak, ruhakelmék, cretonok, delainek, asztalneműk, agygarmiturák,
és az abban felhalmozott árukat n. m.:

előnyös feltételek mellett megvettem

ság-ter 15.) összes árukat

Van szerencsém a n. é. vevőközönséget tiszteltetl értesíteni, miszerint Reiner S. Sándor cég (Szabad-

ERTESITES.